DE SCHAKELING nr. 3

juni '86

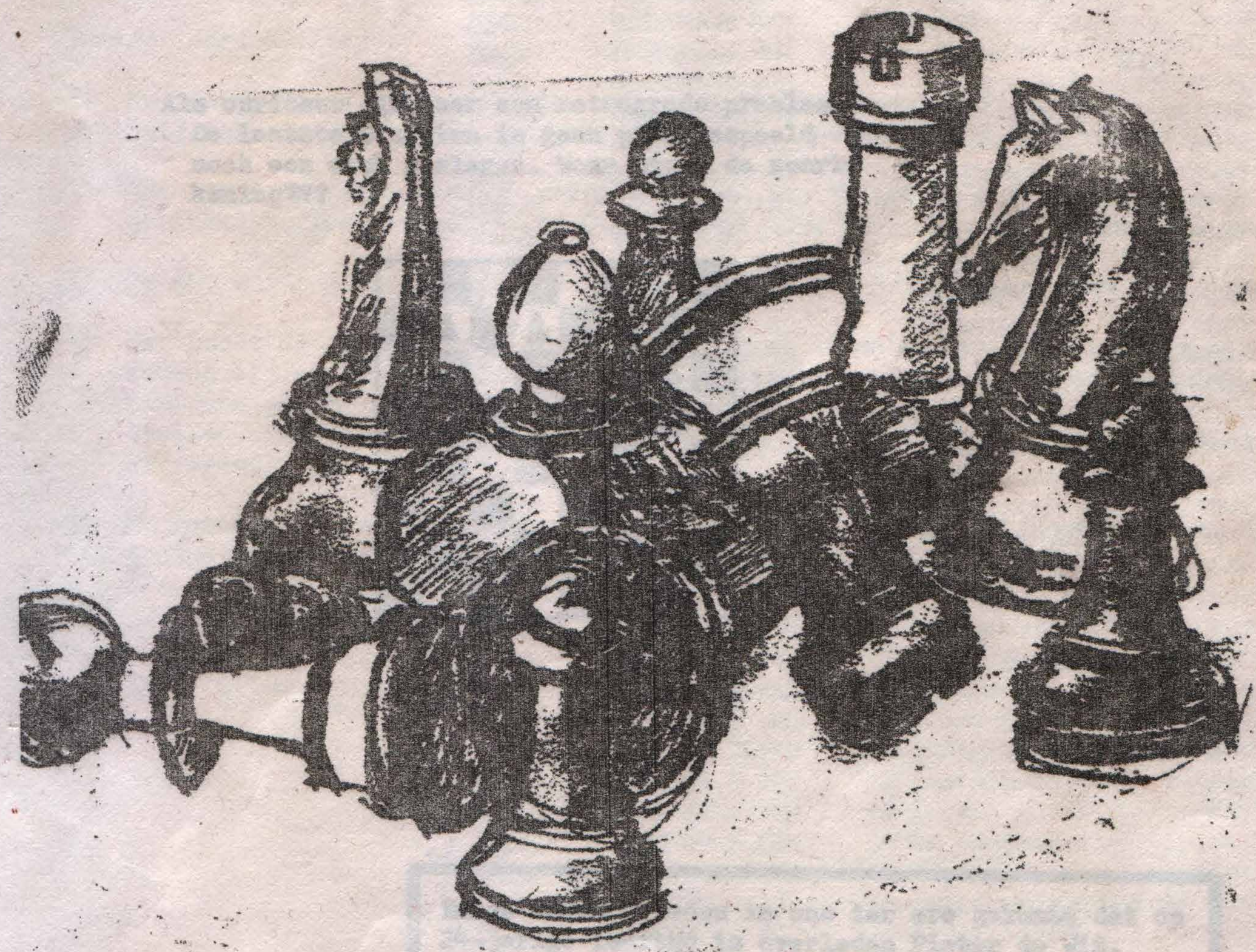

SCHAAKVRIENDEN EN SCHAAKVRIENDIN,

Het is er toch weer van gekomen: op dit moment rolt weer een nieuwe Schakeling van de persen. Uiteraard ontbreekt ook in deze editie de immer boeiende en gevariëerde rubriek "wil je matten" van Rob van Gompel niet. Ook van de hand van onze ijverige medewerker Bert Westera deze keer weer een lijvig artikel. Deze maal richt het wonderkind zijn aandacht op de fenomenologie van de blunder. Tom Turk is ook weer van de partij. In een vier pagina's tellend verhaal laat hij verschillende onderwerpen de revue passeren. Niet alleen wijdt hij een pagina aan de perikelen van het eerste team, maar ook krijgt een merkwaardig konflikt in de interne kompetitie de aandacht. Tevens beschrijft hij een interessante partij. Rudie van Megen houdt zich ook bezig met het eerste team. In een uit gebreid artikel doet dit aanstormende talent op humoristiese wijze verslag van de laatste ontmoeting van US 1 (tegen Laren). Over het zinkende schip US 2 schrijft kapitein Jaap op zijn onvergelijkelijke wijze een stukje. In de rubriek GARGL schittert dit keer Marc Ordodi, maar zijn tegenstander (Wijnand, van Laren) doet mee.

Als curiosum dit keer een retrograde probleem:
De laatste 5 zetten is geen pion gespeeld noch een stuk geslagen. Waar stond de zwarte koning???

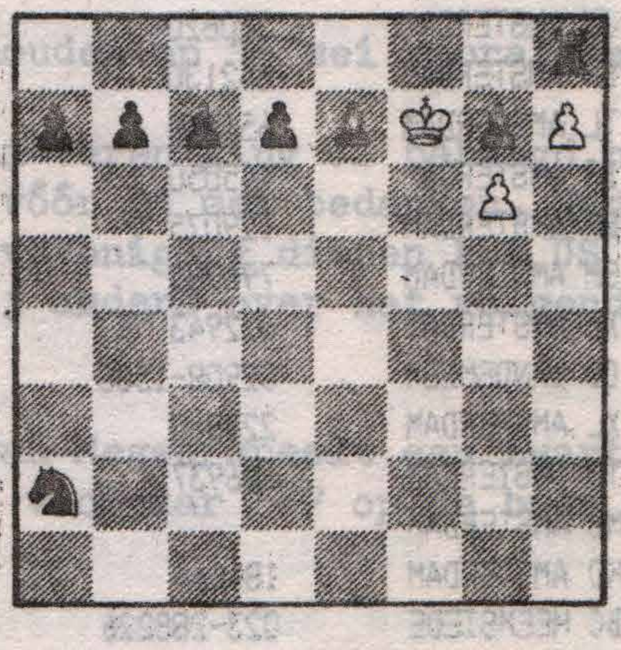

Enige weken geleden is ons ter ore gekomen dat op 24-jarige leeftijd is overleden Pieter de Wit. Pieter was ruim 2 jaar lid van onze vereniging. Zijn dood was voor ons een grote schok.

namens de vereniging,
Adriaan

naam	achternaam	adres	postkod	woonplaats	telefoon
van	Baar	Czaar Peterstraat 35 D	1018 NX	AMSTERDAM	245840
van	Baarle VZ	Rode Kruislaan 951	1111 ZW	DIEMEN	906302
	Besselink	Zandstraat 9	1011 HJ	AMSTERDAM	251018
	Beugel	2e van Swindenstraat 81''	1093 VL	AMSTERDAM	938516
van	Beveren	Frederikstraat 15	1054 CA	AMSTERDAM	184956
	Blokland	Crijnsesenstraat 32 hs	1085 XW	AMSTERDAM	831024
	Boots	Kattenlaan 12''	1054 KA	AMSTERDAM	
	Bot	2e van Swindenstraat 69''	1093 VK	AMSTERDAM	938290
	Boudewijn	H. Cleijndertweg 37	1025 DG	AMSTERDAM	364616
	Bouman	Reinier Claeszenstraat 39	1056 WE	AMSTERDAM	161952
	Brouwer	Celebesstraat 64''	1094 ES	AMSTERDAM	682149
	Bruinsma	Rode Kruislaan 1035	1111 ZZ	DIEMEN	906403
	Dejnema	Bilderdijkkade 632	1053 VV	AMSTERDAM	120838
	Dejevu	C de Wetstraat 41 hs	1091 NH	AMSTERDAM	942422
	Disse	El. Wolffstraat 10'''	1052 RR	AMSTERDAM	
	Duin	Amundsenweg 22''	1058 AV	AMSTERDAM	
	Eijgenraam	Zandstraat 14 E	1011 KL	AMSTERDAM	233301
	Fernhout	Westerstraat 98'''	1015 MN	AMSTERDAM	238424
an	Gompel	Niasstraat 28'	1095 VB	AMSTERDAM	
	Groot	Burmanstraat 47	1091 SH	AMSTERDAM	657684
n	Groot	Kraijenhofstraat 199	1018 RH	AMSTERDAM	929923
r de	Hart WLE	Uilenstede 29	1183 AA	AMSTELVEEN	456826
d van	Hartingsveldt	Bijltjespad 2	1018 KH	AMSTERDAM	231111
	Hellinga	Javalaan 32 A	9715 AW	GRONINGEN	050-718207
	Hering	Nw.Oosterburgdw.str.7'''R	1018 MA	AMSTERDAM	234100
	Hoogland CD	da Costastraat 106'	1053 ZT	AMSTERDAM	163402
	Houtsmuller WLi	Rode Kruislaan 905-14	1111 ZV	DIEMEN	906459
s	Hylkema	Ze Atjehstraat 47'''	1094 LD	AMSTERDAM	682399
t	IJkelenstam	v. Oldebarneveldplein 3''	1052 JK	AMSTERDAM	880820
	Kemps	van Ostadestraat 129'''	1072 SW	AMSTERDAM	642130
	Koomen	Vrolikstraat 489'	1092 TL	AMSTERDAM	656870
t	Lassauw	Soetendaal 88	1081 BR	AMSTERDAM	445050
n	Leeflang	Kinkerstraat 160''	1053 EH	AMSTERDAM	129075
	Megen	Hacquartstraat 6	1071 SH	AMSTERDAM	796085
	Mekers	Amstelveenseweg 199 c	1075 XE	AMSTERDAM	622943
	Melcherts	Hermessingel 3	1121 CD	LANDSMEER	02908-1588
n	Ommeren	Voetboogstraat 10	1012 XL	AMSTERDAM	223860
	Ordodi	Meerhuizenplein 20''' B	1078 TQ	AMSTERDAM	646937
	Overeem	Adm. de Ruijterweg 369	1055 MB	AMSTERDAM	
	Palmer	Geuzenstraat 26'''	1056 KD	AMSTERDAM	184164
d	Pilon	Mesdaglaan 29	2102 BC	HEEMSTEDE	023-288226
t	Plugge	Souistraat 68	1012 TW	AMSTERDAM	254533
s	Polfliet	Haarlemmerhouttuinen 413	1013 GM	AMSTERDAM	233071
	Post	prinsengracht 246'	1016 HE	AMSTERDAM	266882
	Putter	James Wattstraat 215-935	1097 DL	AMSTERDAM	
	Raymakers	Frans Halsstraat 48'''	1072 BT	AMSTERDAM	769409
	Ridder	Jan Lievensstraat 69	1074 TM	AMSTERDAM	655437
de	Rijk	da Costakade 183'''	1053 WX	AMSTERDAM	183418
	Rozendaal	Piet Heinkade 13''	1019 BR	AMSTERDAM	223280
de	Ruyter van Stev	Onkelboerensteeg 1''''	1011 HH	AMSTERDAM	273003
	Schokker	Weesperstraat 17	1018 DN	AMSTERDAM	242607
	Schouten	Pr. Irenestraat 19	1077 WT	AMSTERDAM	445798
	Simon	1e Atjehstraat 104'''	1094 KR	AMSTERDAM	658905
	Stigter PM	Hacquartstraat 6	1071 SH	AMSTERDAM	796085
n	Straaten	Keizersgracht 535	1017 DP	AMSTERDAM	236688
r	Teheux	v.Houwelingenstraat 77 hs	1052 TH	AMSTERDAM	867397
	Ton	Kattenburgerstraat 22	1018 JB	AMSTERDAM	
	Turk	Bellamystraat 59'	1053 BH	AMSTERDAM	836427
an	Unen	Kattenburgerplein 61	1018 KM	AMSTERDAM	

voornaam	achternaam	adres	postkod	woonplaats	telefoon
Jaap van der	Veen	Burmandwersstraat 67	1091 SL	AMSTERDAM	947992
Marian de	Voogd	Rode Kruislaan 1035	1111 ZZ	DIEMEN	906403
Eef	Wegman	Kattenburgerstraat 18''''	1018 JB	AMSTERDAM	242731
Willem	Wennekes	Wormerveerstraat 20	1013 SL	AMSTERDAM	866484
Thijs	Wenniger	vander Hoopstraat 71''	1051 VC	AMSTERDAM	868221
Paul van der	Werve	Rode Kruislaan 1035-12	1111 ZZ	DIEMEN	906403
Bert	Westera SC	Rapenburgerstraat 161 C	1011 VM	AMSTERDAM	265424
Eric van	Wigcheren	Burg. Bickerstraat 3 G	1111 BZ	DIEMEN	904998
Steven	Zwart	Ferd Bolstraat 180	1072 LV	AMSTERDAM	

TOTAL

Printed 68 of the 97 records.

Eenige Mededeelingen

1) Er is een (redelijke) computer aangeschaft, ter beschikking van eenieder. Materiaalcommissaris Ad Ridder gaat over de uitleen (naar het schijnt).

2) Het studentenkampioenschap wordt gehouden van 17 tot en met 20 mei in het schaakkafee Twee Klaveren, de Clerqstraat 139. Inlichtingen bij Jaap Deinema.

3) De ALV wordt gehouden op 13 mei voorafgaande aan het doorgeefschaakkampioenschap.

4) Het heeft de omni-vereniging US behaagd haar leden kontributieplichtig te houden indien zij niet vóór 31 mei bedanken. Mensen die willen afkicken of deserteren naar een andere vereniging dienen het US kantoor hier dus van op de hoogte te stellen, daar zij anders over het volgende jaar kontributie zullen moeten afdragen.

5) De mooie Rudie van Megen speelt een zwartharige Ludwig van Bayern in een NOS-produktie, wordt voorjaar '87 op de buis uitgezonden. Opletten dus!

De secretaris

HET GAAT GOED MET HET VIJFDE!!!!!!!!!!!

Eindelijk gaat het toch goed met het vijfde, ondanks dat er vaak met slechts zeven mensen wordt gespeeld. Op maandag 3 feb. jl togen we op de fiets naar het BOC in Buitenveldert, alwaar we verkleumd aankwamen. Het drinken van de overheerlijke koffie deed ons blijkbaar goed, gezien het resultaat: 5-3 in ons voordeel en dat met 7 spelers.

Op bord 1 hoorde ik de tegenstander van Peter Fernhout zeggen dat hij een sublieme zet had gedaan, maar de stelling analyserend kon ik niets ontdekken en Peter ook niet , want hij won, een verblufte tegenstander achterlatend. De speler op bord 2 blonk uit door afwezigheid, en op bord 3 speelde ondergetekende. Na 53 zetten gaf mijn tegenstander het eindelijk op, omdat ik de partij wilde afbreken. Doorspelen had geen nut in een eindspel van voor mij koning-toren en drie vrijpionnen tegen koning-toren. Door irritatie toch nog foutjes, maar toch....

S. Zwart en van Lassauw op resp. het vierde en vijfde bord haalden ieder een halfje, en het werd mij al gauw duidelijk dat Piet Boots op het 6e bord weinig meer in de melk te brokkelen zou hebben na in het begin al een stuk achter te staan. Piet verloor dan ook helaas (als enige) Jammer Piet, volgende keer beter.....

Op het zevende bord speelde zich een klein drama af voor de tegenstander van Felix Eigenraam, waar bijna een psychiater of crisisinterventor aan te pas moest komen. De tegenstander nl. dhr Sluis zag de sluis voor hem gesloten door een plotselinge mat en dat kon hij niet geloven, doch na drie volle minuten drong de afschuwelijke waarheid toch door. Felix won overigens ook nog door een stukoffer, een toren staat mij bij. Heel goed dus.

Op het achtste bord kon Hans van Unen als hekkesluiter inderdaad het hek sluiten met nog een overwinning, dus we konden voldaan weer door de koude naar huis.

We schenen 3e te staan in de comp. en waarschijnlijk nu dus 2e.

Clemens Polfliet.

Fenomenologie van de blunder

Geen ander spel onder maan en sterren spreekt meer tot de menselijke verbeelding dan ons edele koningsvangertje. Allen weten wij welke driften psychologen achter het spelen van dit gezelschapsspelletje bevroeden: de schaker is een sadistische, homosexuele vadermoordenaar; durft niet zelf te leven en verdringt de angst voor de wereld met houtjesschuiven; vul zelf maar in. Deze interessante theorieën zal ik verder buiten beschouwing laten om me te storten op één aspect van het schaken: de allesvernietigende blunder. Wat is een blunder en waaruit komt deze voort?

Indringende vragen waarop het niet gemakkelijk antwoorden is. Blunders zijn er in soorten: tijdnoodblunders, rekenfouten, blunders omdat je "iets" overziet. Voor de eenvoud zal ik het begrip blunder hanteren als "een zet, waarvan de taktische weerlegging eenvoudig is en het gevolg rampzalig". Lasker verklaarde eens het minder erg te vinden als een schaakmeester een paard in liet staan, dan wanneer hij er blijk van gaf de (positionele) eisen van een stelling niet te onderkennen. Strategische fouten reken ik dus niet tot mijn blunders: zij komen meestal voort uit een gebrek aan kennis van en inzicht in het schaakspel en mijn spel heeft eenvoudig niet het niveau om zulke kwaliteitseisen aan mijn blunders te stellen. De reden van het blunderen is eenieder met ervaring genoegzaam bekend. Op dat vreselijke moment dringt het antwoord zich onverbiddelijk aan je op: 'Ik kan niet schaken...' Op de lange duur is dit toch een wat onbevredigende verklaring, zeker als je de illusie wilt behouden het dan tenminste te kunnen leren. Aan de hand van een serie illustratieve, maar vooral vermakelijke blunders uit eigen praktijk hoop ik dichter tot de kern van de blunder door te dringen. En nu, lezer, pak bord en stukken!

Eerste symptomen

Ruim een jaar geleden onderging ik een even verbijsterende als deprimerende ervaring, die me vermoedelijk voor het (schakers)leven getekend heeft. Kijk maar even mee:

LDW - Karel Lesman, 22.01.85

1	e2-e4	c7-c5
2	Pg1-f3	Pb8-c6
3	d2-d4	c5:d4
4	Pf3:d4	Pg8-f6
5	Pb1-c3	d7-d6
6	Lf1-c4	e7-e6
7	Dd1-e2	Pc6:d4 0-1

'Concentratiefoutje', dacht ik nog toen ik twee over half negen ontgoocheld huiswaarts toog. Een week later gebeurde er echter het volgende:

Frans de Rijk - LDW, 29.01.85

1	d2-d4	Pg8-f6
2	c2-c4	g7-g6
3	Pb1-c3	d7-d5
4	c4:d5	Pf6:d5
5	e2-e4	Pd5:c3
6	b2:c3	Lf8-g7
7	Lf1-c4	c7-c5
8	Pg1-e2	Pb8-c6
9	Lc1-e3	Lc8-g4
10	f2-f3	Pc6-a5

Gespeeld à la Timman, die echter altijd even de rokade inlast. Het waarom blijkt na

11 f3:g4

want 11 ... Pc4: 12 Da5+ kost een stuk. Dus speelde ik iets anders.

11		Dd8-d7
12	Lc4-d3	

Maar nu ben ik toch gewoon een stuk kwijt voor helemaal totaal niets. Toen ik hem mijn belevenissen van een week eerder had verteld kon Frans begrijpen dat ik nog vier zetten had doorgemodderd.

Nu ik dit weer zo terugzie moet ik bekennen dat de ontreddering van toen me weer even naar de keel grijpt. Dit is zo erg, te erg bijna om te blijven schaken, maar gelukkig heb ik nooit te veel zelfrespekt gehad. Wat schaken betreft.

Deze tweeling leerde mij destijds het belang van schaken en verlies te relativeren. Is schaken een creatieve strijd waarbij de grootste geest wint, zoals vaak wordt beweerd? Geenszins! buldert mijn lichaam in al zijn molekulen. Ware dat het geval, dan werd ik met mijn ogen dicht klubkampioen en dat zie ik in de nabije toekomst nog niet gebeuren. Naast algemene geestelijke vermogens spelen vele faktoren bij het schaken een rol, bepalend voor winst en verlies. Alle zichzelf intellektueel respekterende knoeiers zullen met deze zienswijze instemmen. Hierin ligt natuurlijk ook de rechtvaardiging voor dit artikel besloten.

Genoeg gefilosofeerd. Wat leren de bovenstaande miniatuurtjes over de betreffende blunderaar? In ieder geval dat zijn fouten zich herhalen, vermoedelijk uit vrees een ezel in de spiegel te zien. Dat blijkt zich in zijn blunders opvallend vaak voor te doen.

Het tweeling-motief

In de volgende partij wordt dat treffend geïllustreerd.

Dicou - LDW, 07.11.85
(Victory Landlust - US2 : $6\frac{1}{2}-3\frac{1}{2}$)

1	f2-f4	c7-c5
2	Pg1-f3	d7-d5
3	e2-e3	Lc8-g4
4	h2-h3	Lg4:f3
5	Dd1:f3	Pg8-f6
6	c2-c4	e7-e6
7	Pb1-c3	

Niet gehinderd door enige kennis van deze opening hadden mijn tegenstander en ik dit à tempo op het bord weten te krijgen. Nu sloeg ik aan het peinzen om na een kwartier tot de konklusie te komen dat er een paard naar b6 moest. Aan de uitvoering van dat plan hapert evenwel iets.

7 Pb8-d7??

Geeft een pion weg. De gevolgen zijn weliswaar niet zo duidelijk, maar het was bepaald niet de bedoeling om een gambiet te spelen. Vanaf hier begon de witspeler over iedere zet lang na te denken.

8	c4:d5	e6:d5
9	Pc3:d5	Pf6:d5
10	Df3:d5	Dd8-h4+
11	Ke1-d1	0-0-0 (!)
12	g2-g3	Dh4-e7 (!)

Natuurlijk niet 12 ... Dg3:? 13 Lg2 en zwart verliest opnieuw een pion, maar nu zonder veel hoop op gecoördineerd tegenspel.

13	Lf1-g2	Pd7-b6
14	Dd5-f5+	Td8-d7
15	b2-b3	

De witte stelling laat zich moeilijk spelen. De tekstzet probeert tot een zekere mate van ontwikkeling te komen en haalt alvast de dreigende manoeuvre Pb6-c4:e3 uit de stelling, maar nu kan zwart opeens losbreken.

15 g7-g6!
16 Df5-e4 ?

Een voor de hand liggende blunder: wit denkt dat zwart het eindspel altijd moet vermijden vanwege zijn minpion. Beter was de eindspelafwikkeling echter na 16 De5, hoewel mij dat remise te maken leek, of anders vermijding van het eindspel met 16 Dg4, om het ogenschijnlijk al enige tijd dreigende 16... De3: met 17 Dd7:+ te weerleggen. Na de tekstzet wint zwart zijn pion met goed spel terug.

16		De7:e4
17	Lg2:e4	Lf8-g7
18	Ta1-b1	Th8-e8
19	Le4-f3	Te8:e3
20	Th1-f1	

Op dit moment haalde ik verlicht adem. Ons team kreeg weer kans, ik deed weer mee, vooral ook omdat ik ondertussen een half uur méér tijd op de klok had dan mijn tegenstander. Ik besefte dat ik opeens heel goed stond en permitteerde mezelf de luxe van enig nadenken. Toen zag ik dé manier om wit tot ruil van zijn witveldige loper te dwingen, waarna de witte koningsvleugelpionnen hopeloos zwak zijn en hij nog altijd in het centrum vast zit.'Na 20 ... Pd5 dreigt toch 21 ... Pc3+ en 21 Kc2 wordt met 21... Pb4- beantwoord, waarna de druk op d2 nog meer toeneemt aangezien dan Pb4:a2:c1 dreigt. Nee, dat kan hij niet toelaten, 21 Ld5: moet.' En dus speelde hetzelfde paard

dat op zet zeven pionverlies had veroorzaakt het afgrijselijke:

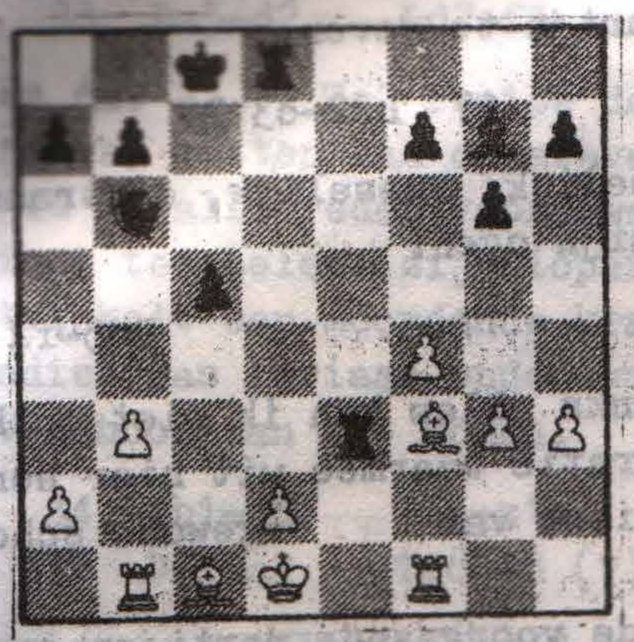

20		Pb6-d5 ??
21	d2:e3	1-0

Want na 21...Pe3:+ 22 Ke2 blijft zwart een stuk achter.

Ja, lach er maar om. Ik kan wel janken: tweemaal dezelfde blunder in één en dezelfde partij. Dit wel zeer tragische gebeuren is mij echter (zeer recentelijk) nogmaals in mijn veelbewogen karrière overkomen. Let maar eens op.

Henk Rozendaal - LDW, 28.01.86

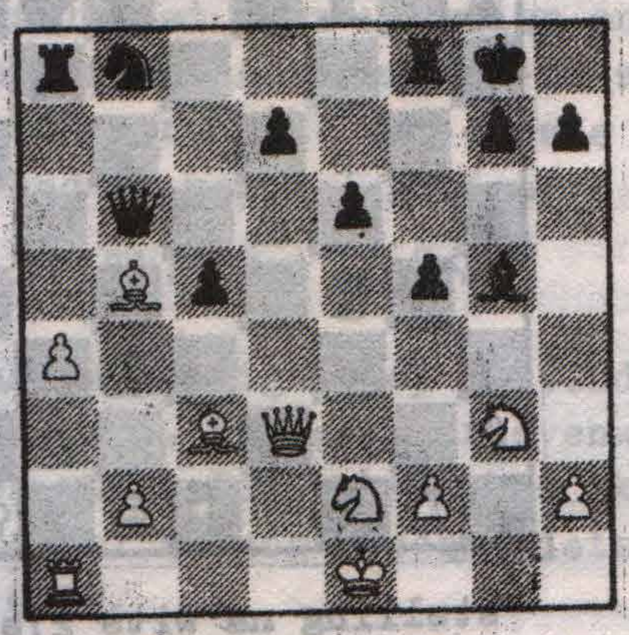

stelling na 18 Ph1-g3

Dat op de voorgaande zet pion d7 giftig was moge duidelijk zijn: 18 Ld7:? Td8 19 Db5 Pd7: en de zwarte dame staat weer gedekt. Spelend op wederom giftigheid deed ik nu:

18		Pb8-c6 ??
19	Dd3:d7	

Op deze zet had ik het aardige dameoffer 19... Db5:!? 20 De6:+ Kh8 21 ab5: Ta1:+ 22 Pc1 Tc1:+ 23 Ke2 Pd4+ gepland, met moeilijke verwikkelingen, die mij niet onwelkom waren, aangezien Henk ruim minder tijd had dan ik. Er mankeert echter een kleinigheidje aan het idee: wit dreigt mat in één op g7. Tja, dus:

19		Pc6-d4
20	Pe2:d4	c5:d4
21	Lc3:d4	Db6-a5+
22	Ld4-c3	Da5-a7
23	Dd7:e6+	Kg8-h8
24	Pg3:f5	

Snoept een vierde pionnetje (!) na zwarts nare blunder, maar nu krijgt zwart nog enig tegenspel over de f-lijn. Na afloop verklaarde Henk vooral over 24 Ph5! te hebben nagedacht en niet te begrijpen waarom hij dat niet had gespeeld.

24		Lg5-f6
25	Ta1-d1	Lf6:c3+
26	b2:c3	Da7-c5
27	Pf5-e3	Dc5:c3+
28	Ke1-f1	Tf8-f6
29	De6-e4	Ta8-f8
30	Pe3-g4	

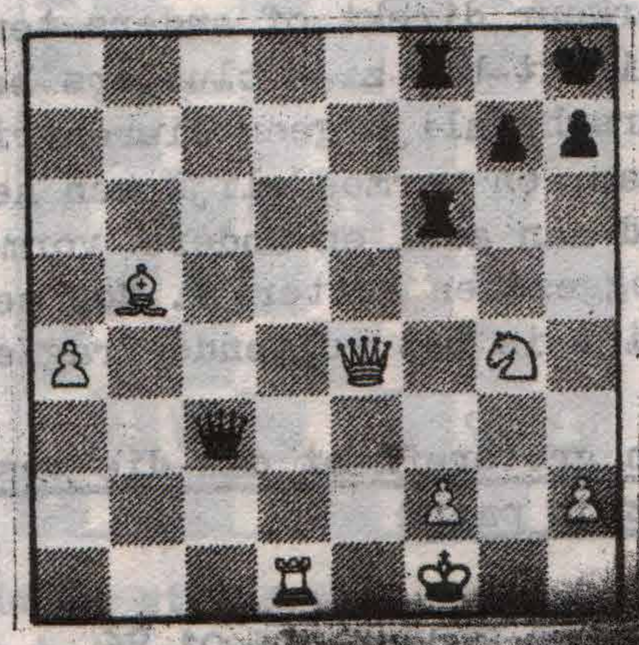

'Hé,' schoot het door me heen, 'is dat geen blunder?' Henk was ondertussen echt in tijdnood en ik had nog precies een half uur. Na een tiental minuten rekenen was ik er uit. Na 30... Tf4 wint zwart hoe dan ook een stuk: 31 De7? faalt op 31... Dh3+ en na 31 Dg2 Dc2! is het zo goed als uit, aangezien 32 Ke1 Tg4: 33 Df1 Te4+ 34 Le2 Tfe8 er vreselijk uitziet voor wit. Thuis bleek mij de korrektheid van deze veronderstelling, want na 35 Td2 Dc1+ 36 Td1 Te2:+ kan wit opgeven. Na het krachtige 30... Tf4! móet wit dus met 31 Dd3! Dd3:+ 32 Td3: Tg4: zijn paard prijsgeven, waarna het er remise-achtig uitziet. Niet gek, gezien de blunder die vier pionnen kostte. Enigszins benieuwd of Henk nog op verlies zou spelen deed ik dus:

30		Tf6-f4 ??
31	De4:f4!	

'Gargl,' deed mijn keel. 'Ik ga toch verliezen,' was mijn eerste gedachte en 'Toch een dame-offer, deze partij,' mijn tweede en voor een lange tijd laatste.

Na het schaak der wrake

31 Dc3-h3+

had ik natuurlijk niet nog die twee bespottelijke zetten moeten doen, maar jaw Het overkomt ook mij niet iedere dag dat ik twee keer mat in één overzie in één partij.

Het is duidelijk dat de blunderaar waar het in dit artikel om gaat van zijn fouten niets leert (bepaald kwalijk voor een historicus, overigens). Het lijkt of hij in zijn waanzin de grenzen van het mogelijke wenst te overschrijden, om steeds vreselijker blunders te produceren. Een tweede motief dat naast de tweelingen sterk op de voorgrond treedt bij de onderhavige patiënt is het paard. Paarden zijn bij voorkeur direkt of anders tenminste indirekt bij zijn blunders betrokken. Waarschijnlijk geen dierenvriend, deze knaap, en vermoedelijk een hekel hebbend aan adel en andere vormen van hooggezeten ruiterij. Nog een pakkend bewijs is het volgende fragment:

Geen grotere haat dan die tussen een man en zijn paard

LDW - Ad Ridder, 14.01.86

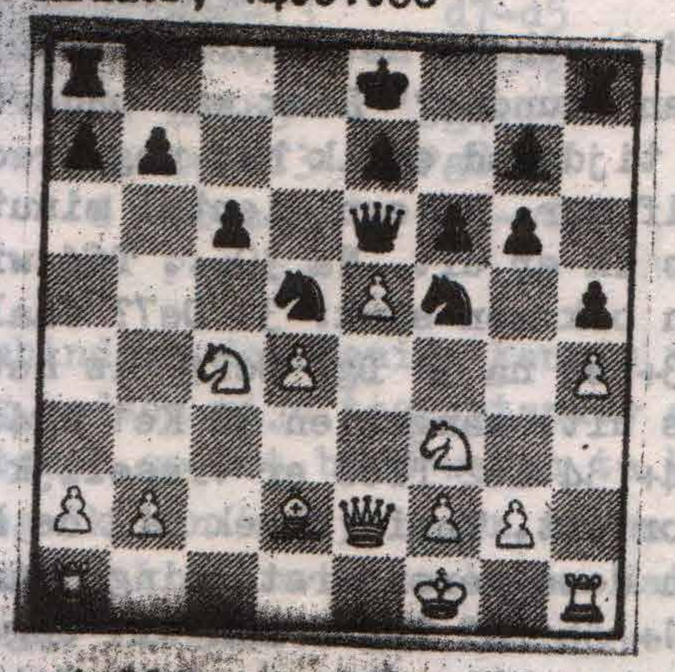

stelling na 16...f6

In hogere zin is de partij uit, zo konkludeerde ik hier terecht. Die overweging had niets met de stelling te maken, maar wel met het feit dat Ad nog maar zes minuten had voor de komende vierentwintig zetten en ik driekwartier. 'Hoe kan hij in vredesnaam de tijdkontrole nog halen?' overpeinsde ik voortdurend. Na enig nadenken besloot ik - in plaats van rustig met g3 en Kg2 te ontwikkelen - pion d4 een extra steuntje te geven.

17 Ld2-c3 ??

Vreselijk, vreselijk, de tranen schieten in mijn ogen.

17 Pd5-f4 0-1

Ondanks alles kan ik niet ontkennen dat de gratie waarmee wit hier een stuk verliest van ongewone schoonheid is.

Uit de voorgaande partijen en fragmenten zou gemakkelijk afgeleid kunnen worden dat de blunderlijder vooral tot zijn daden komt als hij veel tijd op de klok heeft, dus als hij lang kan nadenken. Om al te voor de hand liggende konklusies te ontzenuwen volgt hier een spektakulair tijdnoodduel.

Tijdnood

Adriaan Houtsmuller - LDW, 01.07.85

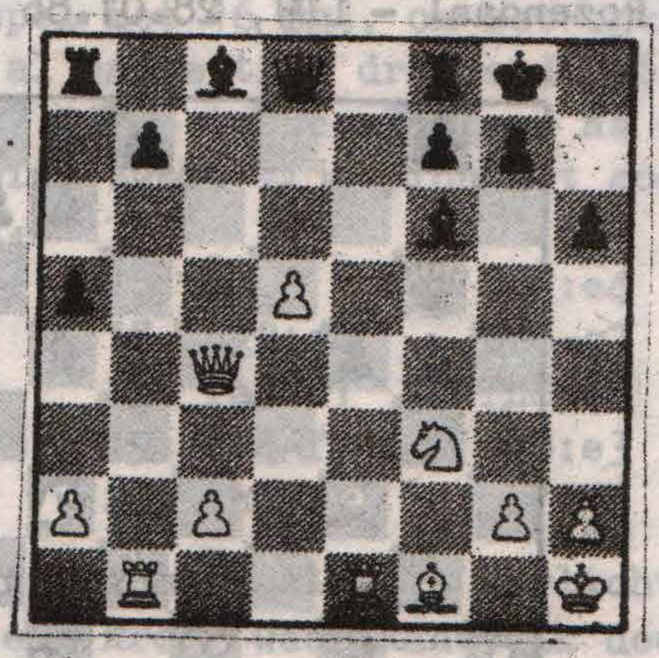

stelling na wits 27ste

Zwart staat wat moeilijk, vooral omdat ik nog maar een paar minuten had tegen Adriaan ruim een kwartier. Voor de hand liggend is 27... Lf5, maar ik besloot tot een spekulatief pionoffer.

27 Lc8-d7!?
28 Tb1:b7

Dat zou Adriaan na 27...Lf5 nooit hebben gespeeld, vandaar.

28 Ta8-c8
29 Dc4-d3

Met de bedoeling om pion a5 op te halen, maar dat idee pakt niet goed uit, zoals spoedig blijkt.

29		Tc8-c3
30	Dd3-d2	Dd8-c8
31	Te1-b1	Tc3:c2
32	Dd2:a5	Tc2-c5
33	Da5-d2	Ld7-f5

Misschien dat 33... Tc2 remise door herhaling van zetten had opgeleverd, maar er is nu alle reden voor zwart om op winst te spelen: zijn loperpaar ontwikkelt een moordende kracht en bovendien was Adriaan ondertussen ook in tijdnood aan het komen.

34	Tb1-b6	Tc5-c1
35	Dd2-e2	Tf8-e8 (?)

Zoals Adriaan na afloop aangaf had hier 35... Dc2! vrijwel meteen beslist, nee, niet eens vrijwel. Maar mijn vlag stond al nagenoeg horizontaal, dus speelde ik nog slechts à tempo.

36	De2-f2	Dc8-c4
37	Pf3-d2	Te8-e1 (??)

Het is altijd - zeker in tijdnood - leuk om je dame in te laten staan, maar de ogenschijnlijk onpareerbare matdreigingen die zwart met de tekstzet kreëert blijken net wél te kunnen worden gepareerd. Dat kon ik evenwel allemaal niet meer voorzien en het is een wonder dat Adriaan het in zijn tijdnood nog vond ook. Het eerste schaakje had ik nog wel gezien:

38 Tb7-b8+ Kg8-h7

38 Kg1 faalde overigens op 38...Ld4! 39 Pc4: Tf1:mat. Nu valt er evenwel met schaak een stuk. Dat schaak had ik even gemist, hoewel er nog steeds niets mis lijkt te gaan.

39 Df2:f5+ g7-g6

Nu dreigt zwart niet alleen ondekbaar mat op f1 maar staat bovendien de witte dame in. 'Wat moet wit nog spelen?' vroeg ik mij sidderend van spanning af.

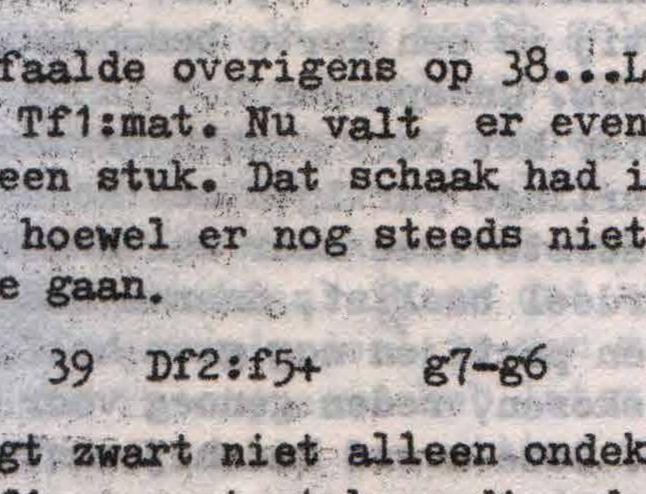

Vindt u even in vijf seconden de enige zet?

40 Tb8-h8+!

De uitroeptekens staan er voor de tijdnood. Het relatief beste 40... Lh8: 41 Dg7:+ Lg7 42 Dg6:+ Kh8 43 Tb8+ Dc8 44 Tc8:+ Tc8: 45 Dd3! had toch tot verlies geleid. Ik speelde echter minder goed

40 Kh7:h8
41 Df5:f6+

en gaf het huilend op.

Nu, het kan niet worden ontkend: Adriaan heeft zijn kansen koelbloedig waargenomen. Niet alle tijdnoodduels zijn overigens zo heroïsch als het bovenstaande fragment doet vermoeden. Dat demonstreert het volgende gevecht:

Jaap van der Veen - LDW, 29.10.85

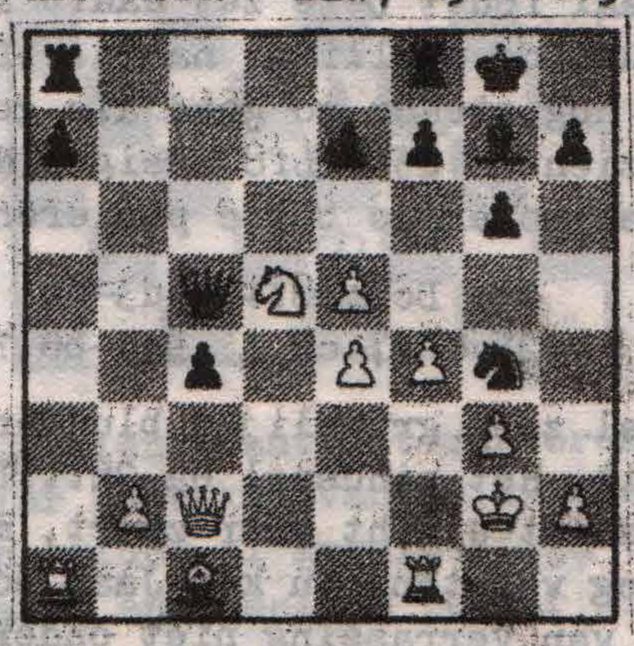

Een moeilijke stelling. Onder omstandigheden kan het zwarte paard naar het zielige veld h6 worden teruggedreven. Nu wordt 18 h3 echter nog met 18...e6 beantwoord. Het is duidelijk dat wit snel moet zijn, omdat anders zwart zijn stukken naar de onveilig staande witte koning kan dirigeren.

18	Lc1-d2!?	e7-e6
19	Ta1-a5	

Niet 19 Lb4 Dd5:! 20 Lf8: Pe3+ met stukwinst voor zwart. Nu heeft de zwarte dame nog één veld, maar daar wilde ik toch al naar toe:

19		Dc5-d4
20	Pd5-e7+	Kg8-h8
21	Tf1-f3 ?	

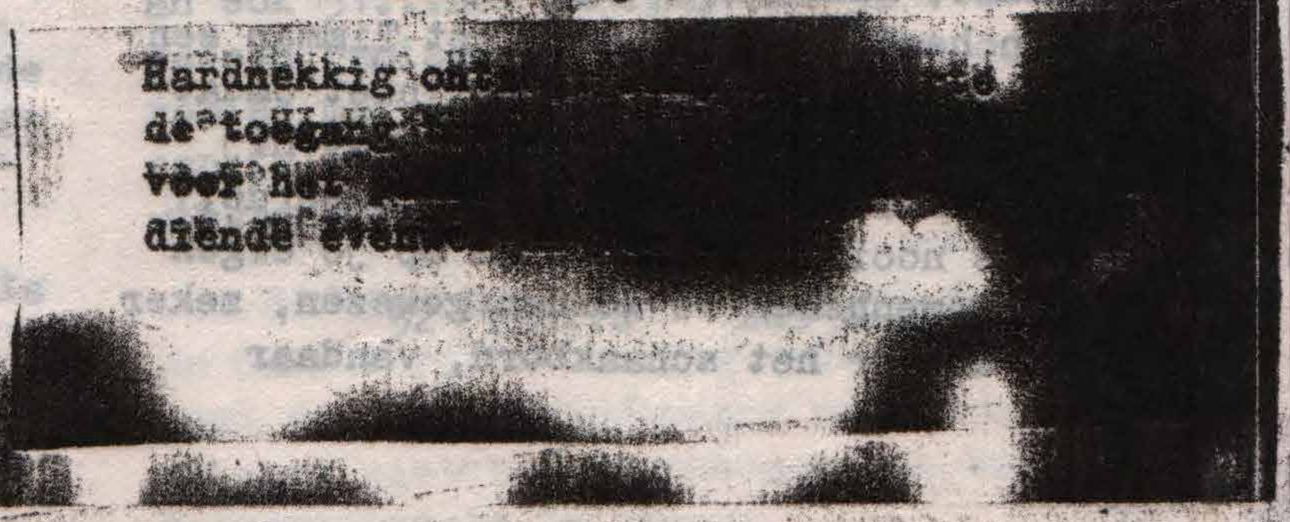

21 Tf8-d8 !

Ai, overzien door wit, die nu materiaal moet inleveren. Objektief bezien is zijn beste kans nu waarschijnlijk 22 Lc3 Pe3+ 23 Te3: De3: hoewel dat een kwaliteit kost voor helemaal niets. Echter, er volgde:

22 Ld2-c1 ? Dd4-b6 ?

Zwart vergeet met 22...Dd7 het kreupele witte paard buit te maken.

23 Dc2-a4 Td8-d3

Dat was mijn bedoeling, geheel gebiologeerd door de wending 24 Td3:? Df2+ 25 Kh3 Dh2:+ 26 Kg4: Dh5 mat! Een mooie wending, dat wel, maar Jaap kijkt wel uit:

24 Da4-c6 ! Db6:a5 ??

Helemaal fout! Deze zet haalt alle dynamiek uit de stelling; na 24...Dd8 staat zwart nog steeds zo goed als gewonnen aangezien er 25...Lf8 dreigt. Nu beschikt wit weer over de beste papieren.

25 Dc6:a8:+ Td3-d8
26 Pe7-c6 ! Da5-b6 ??

Een wel zeer gruwelijke blunder tot besluit. Het eindspel na 26...Ta8: 27 Pa5: staat slecht voor zwart, maar hij kan nog vechten. Nu kon Jaap echter een kreet van verrassing niet onderdrukken waarop ik het maar gauw opgaf.

Tja, dit is typisch tijdnoodspel. De blunders die je onder druk van je klok maakt zijn goed beschouwd de vergeeflijkste en bovendien zijn dat momenten waarop ook wereldkampioenen aan het knoeien slaan. De ware blunders worden gemaakt wanneer je bij je volle verstand (dus bij voldoende tijd) iets simpels ontgaat. Dat zijn momenten in een partij en je loopbaan waarop niemand met plezier terugkijkt. Leerzaam dienaangaande is het jargon dat Timman heeft ontwikkeld om zijn zwakke ogenblikken te vergoeilijken. Als Timman in moeilijkheden komt is dat niet omdat hij fouten heeft gemaakt, maar omdat hij onnauwkeurigheden heeft begaan; verliest Timman een goede stelling dan komt dat niet omdat hij heeft geblunderd, maar omdat hij op het kritieke moment hallucineerde. Het is nooit een pretje om op je eigen onvolkomenheden te worden gewezen, zeker niet achter het schaakbord, vandaar waarschijnlijk dit eufemistische taalgebruik. Toch schokt weinig het zelfbeeld van de schaker zo als het verliezen door een onbegrijpelijke stommiteit. Vaak echter zijn die stommiteiten niet zo onbegrijpelijk als ze lijken. Tot slot van deze beschouwing een blunder van meer psychologische aard.

Intimidatie

LDW - Roland van Hartingsveldt, 27.12.85

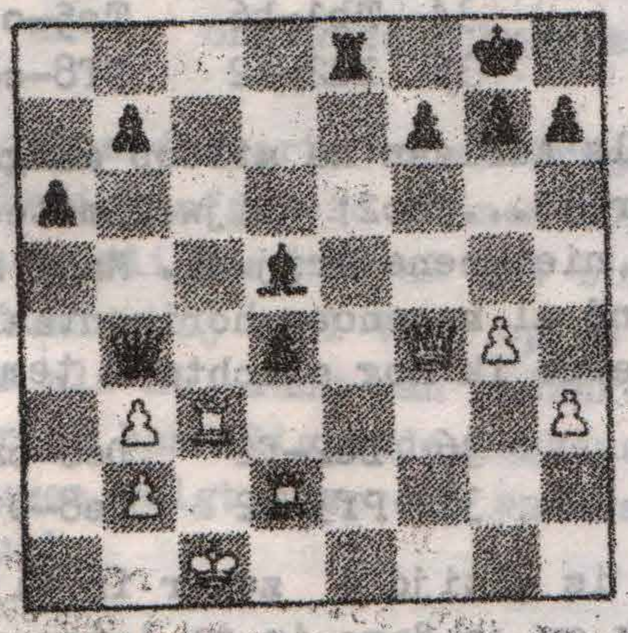

In deze stelling beschikt zwart over de goede mogelijkheid 31...dc3: 32 Db4: cd2:+ en hij heeft kansen in het resterende eindspel. Roland begeeft zich echter op het kombinatoire pad.

31 Ld5:e3!?
32 Td2:d4

Natuurlijk niet 32 Dd4:?? Te1+ 33 Td1 Td1:+ 34 Dd1: Dc3:+! met een gewonnen pionneneindspel. Op dit moment in de partij is een korte beschouwing op z'n plaats. Ontspannen had ik 's avonds achter het bord plaatsgenomen. De onderlinge partijen met Roland waren de eerste twee keer wel[illegible] voordeel beslist, daarna had [illegible] zeven partijen nog geen halfje [illegible] te skoren, reden genoeg voor optimisme dus. Deze avond had hij echter zelfverzekerd een massa openingstheorie weten te produceren, om vervolgens na een boeiende kombinatie de witte stelling onder druk te zetten. Ik weet nog hoe ik enigszins onder de indruk was geraakt hoe Rolands doorgaans futloze spel was gemetamorfoseerd tot aktief, fantasierijk spel. De volgende zetten leken me bij zijn nieuwe stijl te passen en daarom verwachtte ik ze al.

32 Db4:d4??

Denkt even wat stukken te ruilen.

Er klopt echter geen hout van.

33	Df4:d4	Te8-e1+
34	Kc1-d2	Te1-d1+
35	Kd2-e3	

'Ik weet wat je volgende zet is,' sprak ik profetisch. Roland verklaarde achteraf zich na die opmerking zo ellendig gevoeld te hebben dat hij het had willen opgeven. Hij besloot de kombinatie toch nog maar even af te maken. Niet dom, zo blijkt.

35		Td1:d4
36	Ke3:d4??	

En - gedurende de partij overtuigd geraakt van zijn kunnen - ik geloof Roland zonder verder kijken. 36 Tc8 met mat was echter wel zo sterk geweest. Nu werd het snel remise na:

36		Lc3-e6
37	Tc3-c7	h7-h5
38	Tc7:b7 ?!	h5:g4

En na nog zes zetten werd het punt gedeeld, in een muurvaste remisestelling. Toen kon Roland me vrolijk vertellen hoe ik de winst had gemist.

Deze laatste wederzijdse blunder is natuurlijk erg mooi en demonstreert fraai hoezeer je in het schaakspel toch altijd op je eigen verstand moet vertrouwen in plaats van er van uit te gaan dat de ander het wel gezien heeft. Dat is één van de lessen die de samensteller van deze blundercollage heeft geleerd. Het fenomeen van de tweelingblunders en de afschuw van paarden is minder beredeneerd en daarom minder makkelijk uit te bannen; ik ga er maar van uit dat het geen chronische kwaal is en dat niet 'het blunderen onderdeel is van mijn spel' zoals ik mij eens heb laten ontvallen. Blunderen is een uiting van mentale zwakte, dunkt me, en door hard oefenen kan de schaker nauwkeuriger gaan spelen alsook gehard raken tegen de zenuwslopende druk van het schaakspel en de eigen klok. Niet in tijdnood komen is wel de meest nuttige methode om het blunderen af te doen nemen.
Eén vraag blijft over na deze ontstellende serie lachwekkende blunders. Waarom blijft de blunderaar schaken? Is het een (vermeend) gebrek aan zelfrespekt, waar ik eerder aan refereerde? Waarschijnlijker is het dat het komt omdat het schaken voor iedereen toch ook zoveel aardige momenten kent. Aangezien het toch al een te lang artikel is geworden kan een bloemlezing daarvan geen kwaad meer. Om het af te leren. Ziet en verwondert u!

Epiloog (de keerzijde van de blunder)

De onderstaande stelling is mij zo in de genen gegrift, dat over vele jaren mijn nazaten, zonder te begrijpen hoe, nog in staat zullen zijn het komende melodrama opnieuw op te voeren.

LDW - Benno Wijering, 04.07.84

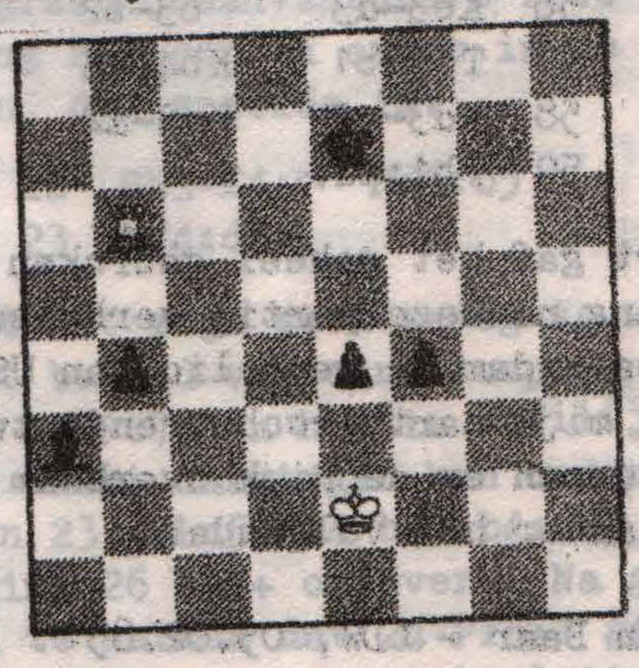

Materieel gezien staat wit verloren. Na driekwartier nadenken van de zwartspeler (wij waren beiden al geruime tijd volkomen lazarus en speelden zonder klok) had ik echter goede hoop remise te kunnen houden. De witte koning blokkeert alleen twee pionnen en de witte toren staat absurd aktief. Een karakteristieke wending is 48...b3 49 Tb3: Ld6 50 Te3!! met onmiddelijk remise. Het ziet er wat bizar uit, maar het werkt wel. Tenslotte vond Benno nog een plan om door te spelen:

48		Ke7-d7
49	Ke2-d2	Kd7-c7
50	Tb6-f6	

Een wel zeer kritiek moment. Zwart zag dat 50...b3 51 Tf4: e3+ 52 Kc3! direkt tot remise leidt. Het maakt echter niet uit.

50		e4-e3+
51	Kd2-d3	b4-b3 ?!

En ook 51...Lc1 52 Tf4: Ld2 53 Tb4: is meteen remise. De tekstzet maakt ook nog remise met loper tegen toren, maar is een falikant verkeerd aflopende laatste winstpoging. Zo gaat dat.

52	Tf6:f4	La3-c1??

De hele partij sta je gewonnen en dan opeens blijkt er een studie-achtige remisestelling op het bord te staan. Niet in staat om zich bij de onvermijdelijke puntendeling neer te leggen weet Benno de partij nog te verliezen door werkelijk deze in alle varianten voorkomende maar slechts nu verliezende zet te doen. Er volgde simpel:

53 Tf4-c4+

Wint de loper en nipt de partij.

53		Kc7-b6
54	Tc4:c1	Kb6-b5
55	Kd3:e3	Kb5-b4
56	Ke3-d3	b3-b2
57	Tc1-b1	Kb4-a3
58	Kd3-c2	Ka3-a2
59	Tb1:b2+	

En zwart gaf het geheel gebroken op. Niet lang na deze partij verhuisde ik naar Amsterdam en werd lid van US. De week na mijn hartverscheurende tweeling tegen Lesman en de Rijk overkwam mijn tegenstander het volgende:

Bert van Baar - LDW, 05.02.85

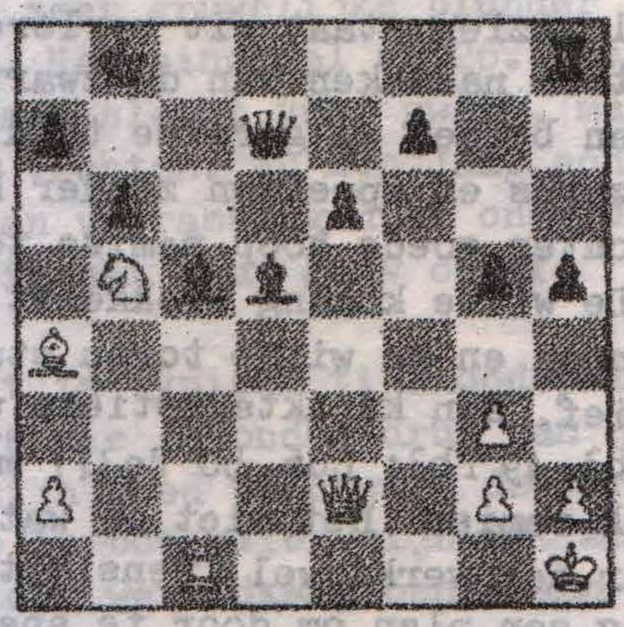

Wit zag dat zwart na

25 De2-e5+ Kb8-b7

verloren stond, maar nu volgde er:

26 De5:h8??

Na 26 Tc5:! bc5: 27 Pd6+ had wit de dame gewonnen en de partij. De torenwinst kóst de partij vanwege het aardige:

26		Ld5:g2 +!
27	Kh1:g2	Dd7-d2+
28	Kg2-f3 (?)	Dd2-e3+ (?)

Merkwaardig genoeg verzuim ik met 28... Df2+ 29 Ke4 De3 mat in twee te geven. Nu komt toch de oorspronkelijke wending op het bord:

29	Kf3-g2	De3-f2+
30	Kg2-h3	g5-g4+
31	Kh3-h4	Lc5-e7+
32	Kh4:h5	Df2-f5+
33	Kh5-h6	Df5-g6 mat

Hartverscheurend, om in het zicht van de winst nog even zo beschwindeld te worden. In het volgende fragment echter, doet een gevreesde aanvalsspeler zichzelf op groteske wijze de das om. Dit leerzame moment zal mij nog lang heugen.

LDW - Marc Ordodi, 18.05.85

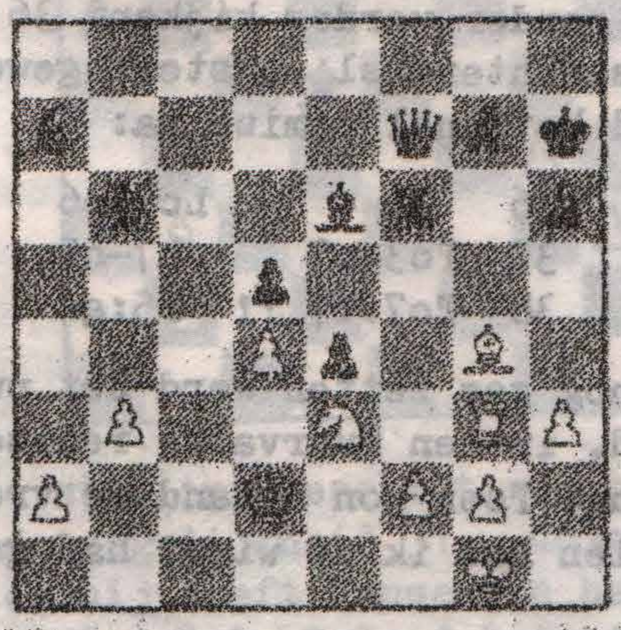

We bevonden ons in de uitvluggerfase van de vijfde ronde van het Studentenkampioenschap 1985 in de B-groep. De wederzijdse hergroeperingen waren al zo talrijk geweest dat ik er geen gat in zag de pluspion nog eventjes snel te realiseren (ontzag voor de tegenstander zal ook een rol gespeeld hebben). Na de zet 51 b3 te hebben uitgevoerd bood ik remise aan, maar enigszins verrassend wimpelde Marc het weg met een 'Nee, ik wil nog wat zetten doen...'

51		Df7-e7
52	Lg4:e6	Tf6:e6 ??

En reeds na twee zetten bewijst Marc de uitspraak dat remise weigeren in mindere stelling onafwendbaar tot zelfmoord leidt.

53 Pe3-f5

'Ik neem niet aan dat het remise-aanbod nog geldig is?' informeerde Marc gelaten.

53		e4-e3
54	f2:e3	De7-f6
55	Pf5:g7	Te6-e7
56	Dd2-c2+	Kh7-h8
57	Pg7-h5	Df6-h4
58	Dc2-g6	1-0

Chronologisch ga ik nog even voort.

LDW - Onno Raymakers, 04.11.85

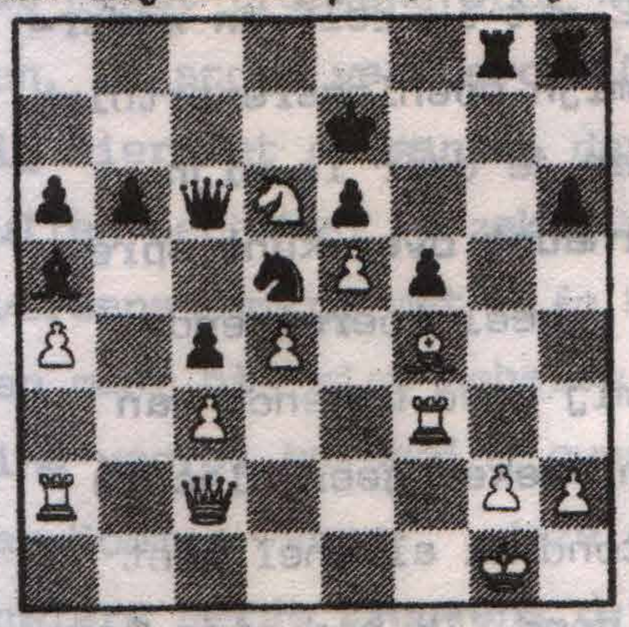

Ik had nog net g2 en c3 gedekt weten te houden toen Onno toch een manier bleek te weten materiaal te winnen. Het blijkt zijn stelling echter geen goed te doen:

29		Pd5-b4 !?
30	c3:b4	Dc6:f3
31	b4:a5	Df3:f4
32	Dc2:c4 !	

Stellingsgeluk (of -pech): wit dreigt opeens mat in twee en krijgt een gevaarlijke vrijpion.

32		Df4-e3+
33	Kg1-f1	Tg8-d8
34	a5:b6	De3-f4+
35	Ta2-f2	Df4-g4
36	Kf1-e1	Td8:d6

Met een bedoeling die op slag verliest, de witte dreigingen lijken echter al niet meer te pareren.

37	e5:d6+	Ke7:d6
38	Dc4-c7+	Kd6-d5
39	Dc7-c5+	Kd5-e4
40	Dc5-e5+	1-0

Zeer tevreden ben ik over het volgende gevecht, waarin de waaghals zegeviert.

LDW - Adriaan Houtsmuller, 21.11.85

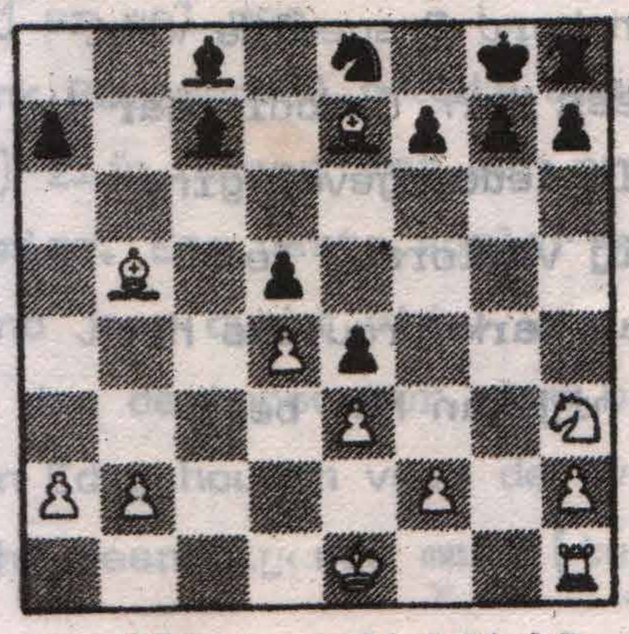

stelling na 21 Lf1-b5

Er was al het nodige gebeurd voor dit voor wit gunstige eindspel op het bord was verschenen, maar het eindigt zoals ik in mijn zoetste dromen niet had durven hopen. Na zwarts zet

21 Pe8-d6

realiseerde ik mij opeens dat zowel de loper op b5 als het paard op h3 in stonden. Nu leek 22 Ld6: mij geen winstpoging en vanzelfsprekend is 22 Lb5-f1 een psychologisch onaanvaardbare zet. Er bleek echter nog het één en ander in de stelling te zitten, dus speelde ik:

22	Ph3-f4!?	Pd6:b5
23	Pf4:d5	

Nu dreigt wit zijn stuk terug te winnen onder het behoud van een pluspion met 24 a4 en 25 Pc7: en het is moeilijk te zien wat zwart daartegen kan ondernemen aangezien 23...La5+ 24 b4 Lb4: 25 Lb4; de dreiging 26 Pe7+ oplevert. Na gekonstateerd te hebben dat 24 Pf6+? gf6: 25 Lf6: niets is voor wit besluit Adriaan echter op behoud van zijn stuk te spelen:

23		Lc8-e6 ??
24	Pd5-f6+!	

Maar nu gaf hij het tierend op, want nu zag hij wel dat na 24 gf6: 25 Tg1+ mat onvermijdelijk is. Zoete wraak!
Na 23...h5! had wit het kunnen schudden.

Overigens herinner je je de twee kurspartien uit het begin van dit schrijven vast nog wel. Ik heb namelijk nog zo'n tweeling in mijn bezit, nu met een gelukkiger afloop. Twee partijen dd 18.10.85 tussen de bekende klubgenoot WLE en ondergetekende verliepen als volgt:
WLE - Bertje, 1 f4 e5 2 d3 ef4: 3 Lf4: Df6 4 Dd2 Db2: 5 Dc3 Lb4 0-1 dus toen nog maar een partijtje gespeeld, Bertje - WLE 1 e4 Pf6 2 e5 Pd5 3 d4 d6 4 Pf3 Lg4 5 Lc4 Pb6 6 Lf7:+ Kf7: 7 Pg5+ Kg8 8 Dg4: Dc8 9 Df3 De8 10 e6 Pc6 11 Df7+ Df7: 12 ef7: mat

Zo, dat is een mooi besluit. Schrijver dezes heeft althans de illusie met zijn beschouwing enige klubleden te hebben bereikt (namelijk degenen die er in voorkomen) en is overigens van mening dat de Gargl-trofee hem niet meer kan ontgaan. Laat dit alle blunderaars onder ons er evenwel niet van weerhouden ons hun hersenspinsels te tonen!

Bert Westera

HOEZO NUL PUNTEN?

De wonderen zijn echt de wereld nog niet uit. US1 heeft na acht wedstrijden weliswaar slechts 28 bordpunten, maar wel maar liefst 6 matchpunten.
Dat hoort eigenlijk niet. Van enig geluk is dan ook wel degelijk sprake, maar zonder geluk vaart niemand wel.
Onze zevende wedstrijd was min of meer cruciaal. We moesten tegen Nieuwendam dat nog volop in de strijd was voor promotie, terwijl wij nog op slechts 2 punten stonden. Het was dus een kwestie van erop of eronder met ons normaal gesproken aan het eind van de wedstrijd onderop.
Omdat ik het te druk had met mijn eigen partij en bovendien er van uitging dat iemand anders wel een verslagje zou schrijven, ben ik helaas niet in staat tot een uitgebreid verslag. Daarom volsta ik met wat losse opmerkingen.
Om maar met de grootste prestatie te beginnen, Paul versloeg aan bord 1 de zeer gevreesde Croese (scoort ieder jaar rond de 6 uit 9). Ik heb de partij niet zo goed kunnen volgen, maar Paul speelde met zwart een ietwat ongebruikelijke variant van het gesloten Spaans en kreeg al snel zeer goed spel. Het slot heb ik niet gezien, maar naar ik hoorde kwam Croese er eigenlijk niet of nauwelijks aan te pas.
Daarmee kwam Paul terecht weer boven de 50%.
Aan bord 2 zat ik zelf en wederom bleek mijn openingsrepertoire (voor zover je daar in mijn geval überhaupt over kunt spreken) niet geheel toereikend.
Tegen de mij goed bekende van der Velpen, zeker geen slechte speler, stond ik al snel niet bijzonder goed. Ik had zijn Ben-Oni wat weifelend tegengespeeld en dat kan niet in deze opening, en zeker niet aan een hoog bord. Gelukkig begreep ik het daarop volgende middenspel aanzienlijk beter en bereikte ik al snel een gelijke stelling die resulteerde in zetherhaling.
Jurgen aan bord 3 werd pijnlijk geveegd door de oude Sassen.
Aan bord 4 zat Coen Mekers, wiens partij ik mij in het geheel niet kan herinneren. Hij haalde dacht ik remise. Coen doet het overigens prima aan dit toch redelijk hoge bord, alhoewel hij volgens mij nog beter kan. Hij moet alleen niet van die superlullige openingen spelen. M.i. een kwestie van misplaatste luiheid.
Wie er aan bord 5 speelde weet ik niet meer. Mark Ordodi naar ik aanneem. In ieder geval ging deze partij verloren. Ten aanzien van Mark trouwens het volgende: hij kan het best

maar hij zou eerst eens een jaar aan een laag bord moeten spelen. Dat geldt trouwens voor meer mensen. De score van Jeroen Groot die wij hier met de mantel der liefde zullen bedekken is zeker niet in overeenstemming met zijn kwaliteiten maar hij mist behalve de ervaring vooral hardheid, evenals bijv. Jan Koomen. Voor deze drie spelers geldt trouwens dat zij telkens niet dat tikje geluk hebben dat met name Peter Beugel wel heeft.

Peter komt den ook wel tot scoren. Tegen Nieuwendam won hij van Han Gieske, in een niet eens zo grijs verleden een der topspelers van... US. In een scherpe stelling viel Han ten prooi aan een bijzonder ernstige vorm van onderschatting van zijn tegenstander en liet zich gewillig slechten.

Overigens moet men niet vergeten dat geluk zich tot op zekere hoogte wel degelijk laat afdwingen. Met name door te streven naar stellingen waarin je je prettig voelt vergroot je de kans op succes. Zo doen de stellingen van Rob van Gompel mij regelmatig pijn aan de ogen, maar tegen Nieuwendam scoorde hij er wel mee.

Henk Roozendaal maakte aan bord 9 (?) zijn debuut met een prima remise. Een vaste speler voor volgend jaar dunkt mij.

En dan de topscorer. Aan bord 10 won Ed Schouten voor de tweede achtereenvolgende maal (tegen Laren voor de derde keer). Ed is denk niet zozeer sterker dan degenen die boven hem zitten maar hij heeft de mazzel dat de tegenstand aan bord 10 (en ook aan bord 9) over het algemeen wat minder is. Vaak spelen daar of oudere spelers of juist zeer onervaren invallers. Niet dat ik daarmee afbreuk wil aan zijn prestaties. Per slot van rekening is Ed ook nog zeer jong en onervaren.

Degene die goed geteld heeft zal tot de conclusie gekomen zijn dat de einduitslag $5\frac{1}{2}-4\frac{1}{2}$ voor ons was.

Op de wedstrijd tegen Laren zal ikverder niet ingaan aangezien ik aanneem dat Rudy van Megen (ik hoop dat ik de naam goed heb) zijn bezoek en aantekeningen met een gedetailleerd verslag zal bekronen.

Ik vermeld slechts dat we wederom wonnen ($6\frac{1}{2}-3\frac{1}{2}$) en dat ik eindelijk ook eens won en daarmee op de nog enigszins aanvaardbare score van $2\frac{1}{2}$ uit 7 kwam.

T.TURK-D. DE BEER 12-4-86 bord 2

1	d2-d4	Pg8-f6
2	c2-c4	c7-c5
3	d4-d5	b7-b5
4	c4xb5	a7-a6
5	b5xa6	Lc8xa6
6	Pb1-c3	d7-d6
7	Pg1-f3	g7-g6
8	g2-g3	Lf8-g7
9	Lf1-g2	0-0

0	0-0	Pb8-d7
1	Dd1-c2	Dd8-c7
2	Tf1-d1	Tf8-b8
3	Ta1-b1	Ta8-a7
4	h2-h3	Pf6-e8
5	Lc1-f4	Dd8-a5
6	Lf4-d2	Pe8-c7
7	Pc3-e4	Da5-b5
8	Pa4-c3	Db5-b7 ?!
9	Ld2-e3	Db7-a8
0	Le3-g5 !	Kg8-f8
1	h3-h4 ?!	

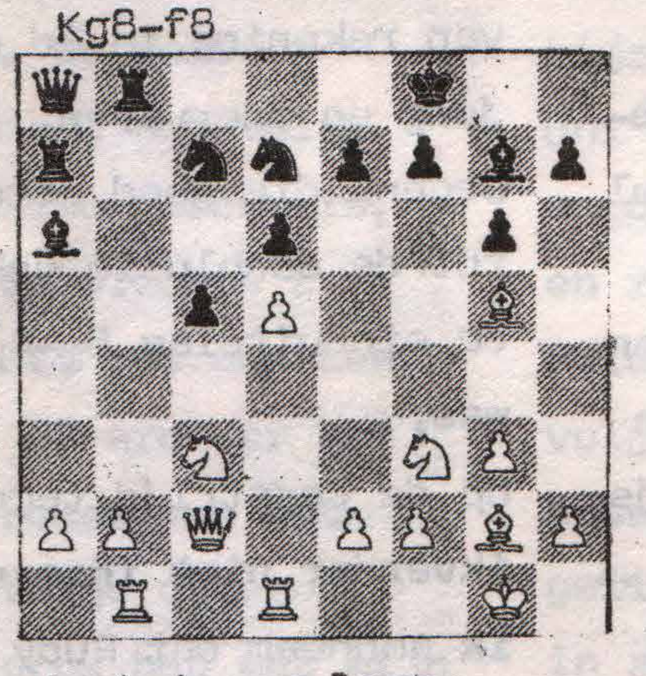

Tot nu toe is het een langzame laveerpartij geweest, zoals te doen gebruikelijk na het Wolga-gambiet. Omdat mijn tegenstander wel heel + speelt met zijn Dame op a8 vond ik het tijd voor actie op de koningsvleugel. Waarschijnlijk is dit toch niet geheel correct. Weliswaar is 21...Lc4 voor zover ik kan nagaan in een uurtje niet goed na 22 b3:

A 22...Ld5:23 Pd5: Pd5: 24 Pe5 e6 25 Pc4 Ta2: 26 Dd3 Da6 27 Ld5: ed5: 28 Dd5: ±

B 22...Pd5: 23 bc4: Pc3: 24 Pe5 Tb1: 25 Tb1: Dc8 26 Le7:+ Kg8 27 Dc3: Le5: 28 Dd3 ±

maar na het koelbloedige 21...Pf6! is wit niets opgeschoten. Niettemin krijg ik in de partij volkomen gelijk.

21		Pc7-b5 ?!
22	h4-h5	Pb5xc3 ?
23	b2xc3	Tb8xb1
24	Td1xb1	Da8xd5 ?

Dit verliest geforceerd materiaal. Eerlijk gezegd had ik in het geheel niet gekeken naar 24...Dd5x omdat ik dacht dat zwart 24...Lc4 van plan was en slaan op d5 zelfmoord leek. 24...Lc4 25 De4! Ld5: 26 De7:+ Kg8 27 c4! Lc6 28 Dd6: Ta2: 29 Lh3! bleek achteraf ook heel slecht.

De weerlegging van 24...Dd5 vond ikheel snel: na het wegspelen van het paard om de diagonaal te openen staat de loper op g5 ongedekt dus:

25	Lg5xe7+	Kf8-g8
26	h5xg6	h7xg6
27	Pf3-d4	Dd5-h5 ?
28	Pd4-c6	Ta7-b7
29	Tb1xb7	La8xb7
30	Le7xd6	Lb7-a6
31	Lg2-f3 !	Dh5-h3
32	Dc2-a4	Dh3-e6
33	Pc6-e7+	1-0

Tot slot heel kort waarom ik opgaf tegen Rob van Gompel: ik speel voor mijn plezier en niet om te winnen, althans niet uitsluitend om te winnen. Zodra iets of iemand mijn plezier vergalt speel ik niet verder.

Rob speelde tegen mij met een

+ provocerend

REACTIES ZIJN WELKOM BIJ

R.D. van Gompel
Niasstraat 28 I
Amsterdam

WIL JE MATTEN ?

Het schaakspel is zo onrechtvaardig als het leven zelf! Degenen die mijn rubrieken door de jaren heen hebben gelezen weten dat ik mijzelf nimmer heb gespaard; ook verliespartijen waren aan de orde van de dag. Niet zelden kwamen deze tot stand nadat ik in zeer goede tot gewonnen stellingen ten onrechte het motto hanteerde "alles wint". Maar ik heb deze nederlagen altijd als wijze lessen beschouwd. Twee conclusies zijn voor mijn spel van bijzonder belang geweest:
1) de partij is pas 'uit' als de tegenstander heeft opgegeven,
2) 'incorrecte' offers stellen de verdedigende partij op (ons) laag niveau vaak voor onoplosbare problemen.
Zoals Willem Blankert ons uit Budapest al meldde is enig opportunisme niet vies, en er ontstaan m.i. de leukste partijen door. Onvermijdelijk haast doet niemand steeds de beste zet; mijn 'partijen-uit-één-stuk' blijken achteraf altijd nog vol smetten te zitten.
Een aantal voorbeelden uit mijn recente praktijk zal hopelijk duidelijk maken dat (wellicht met uitzondering van Paul van der Werve) niemand van US écht kan schaken. Met andere woorden: gooi die meesterpretenties maar in de prullenbak en ga lekker hakken!

Het eerste diagram is de stelling na de 22e zet van zwart (Pg6-e7) in RvG - P.B. Gould (rating 1446 !), 1e ronde P.K. S.G.A. 7-2-1986. Mijn tegenstander, een Engelsman die naar groep B was gepromoveerd, was net zo ernstig grieperig als ik, en snoot tijdens de partij vele dozen zakdoekjes weg. Tussendoor verslond hij grote hoeveelheden pinda's uit de dop, waardoor ik mijn bord door het gekraak steeds gemakkelijk kon terugvinden (dát is positief denken!).

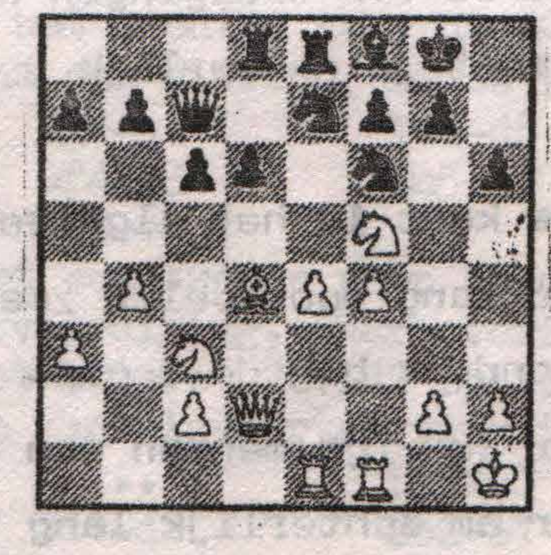

diagram 1.

Alhoewel ik me realiseerde niet al te scherp te hebben gespeeld staat zwart hier toch verloren, en de combinatie was te simpel om te missen:

23.	Pf5xh6 + !	g7xh6
24.	Ld4xf6	Lf8-g7 (!)

Zwart haalt zijn neus nog eens op, en gaat er terecht vanuit dat met dit pionverlies zijn lot nog niet bezegeld hoeft te zijn.

25.	Lf6xg7	Kg8xg7
26.	Tf1-f3	Kg7-h7
27.	Tf3-h3	Pe7-g8 (!)
28.	f4-f5 ?!	

Eenvoudiger lijkt me nu 28.Dd3! f5 (daar was ik 'bang' voor) 29.e5 dxe5 30.Dxf5+ Kh8 31.fxe5 met 2 pluspionnen.

28.	...	Te8-e5
29.	Dd2-f4	Dc7-e7
30.	Te1-e3	De7-f6
31.	g2-g4	Kh7-g7
32.	g4-g5 !	h6xg5
33.	Te3-g3	Kg7-f8
34.	Tg3xg5	Kf8-e7

Tot zover allemaal aardig wellicht. Om nu het bewijs te voltooien had ik 35.Thg3 kunnen spelen, maar ik zag ineens een onmiddellijke winst:

stuk minder in mijn ogen belachelijk lang door. Nu geef ik zonder meer toe dat het heel moeilijk te bepalen is wanneer het onbehoorlijk wordt om nog door te spelen als je verloren staat. Over het algemeen vind ik dan ook zeker niet snel dat mijn tegenstander (of ikzelf!) te lang doorspeelt. Zolang er nog sprake is van dreigingen en of tijdnood moet je natuurlijk doorspelen.

Aan de andere kant is het algemeen bekend dat te lang doorspelen zeer ergerniswekkend is bij de tegenstander (voor sommige mensen een reden te meer om achterlijk lang door te spelen), evenals het blijven in dooie remisestanden (niet waar, Rob?). doorspelen

Nu is schaken van nature al een spel dat vrij grote spanningen oproept. Dat is precies de reden waarom er een vrij omvangrijk corpus van informele gedragsregels ontstaan is bij het schaakspel. Vroeger was het vooral op hoger niveau een spel voor 'heren'; een heleboel dingen waren 'not done' zoals de engelsen het zo mooi uitdrukken, en op een enkele uitzondering na spreidde men een vrij grote mate van wellevendheid en sportiviteit ten toon.

Vooral door toedoen van Bobby Fischer is men op hoger niveau er toe overgegaan om de tegenstander zonodig flink te provoceren buiten de partij. De heren Karpov en Kortsnoj en in hun sporen anderen hebben dit ook tijdens de partij geïntroduceerd. Schaken is tegenwoordig sport en sport is oorlog en in een oorlog zijn alle middelen geoorloofd.

Het valt mij op de laatste tijd dat ook op ons niveau de 'wellevendheid' afneemt.

Ik persoonlijk vind het heel belangrijk om een enigszins normale relatie met mijn tegenstander te onderhouden. Daarom probeer ik zo veel mogelijk alles na te laten om mijn tegenstander niet te ergeren. (Dit staat er wat krom maar iedereen begrijpt wel wat ik bedoel).

Dit houdt dus in dat ik bijvoorbeeld zal vermijden om door te spelen in een soortgelijke stelling als Rob tegen mij deed.

Uiteraard kan ik van iemand anders hetzelfde gedragspatroon niet eisen, maar ik behoud mij wel het recht voor de partij te beindigen in soortgelijke situaties.

Met name in de interne competitie dient men m.i. zich zo veel mogelijk te richten op het in stand houden van 'voorbeeldige gedragsnormen'.(Ik geef toe dat dit een beetje lijkt op een 'ethisch reveil' maar ik weet ook zo snel geen betere termen).

RVG-TT 1 e4 e5 2 Pf3 Pc6 3 d4 ed4: 4 Lc4 Le7 5 c3 Pa5 6 Lf7? Kf7 7 Pe5 Kf8 8 Df3 Pf6 9 Pg4 Kg8? 10 Pf6 Lf6 11 e5 De7 12 Dd5 Kf8 13 f4! Pc6 14 cd4? Db4 15 Pc3 Le7 16 Le3 Db2 17 Tc1 Pb4 18 De4 Pa2 19 Pa2 Da2 20 0-0 d5 21 Dd3 g6 22 Tc7 Lf5 23 Dc3 Da6 24 Db3 Dd3 25 Tc3 De4 1-0

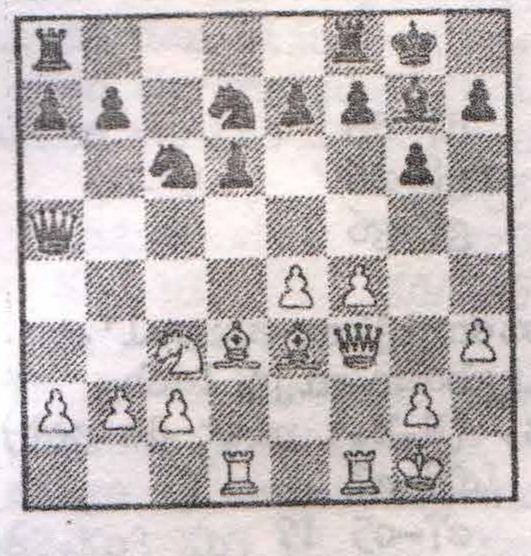

diagram 3.

Exact deze stelling ontstond in Bouma-RvG na 13..Pd7 met wit aan zet (i.p.v. zwart). Wiet speelde 14.Lc4, waarna ik tot zijn opluchting geen 44..Lxc3 liet volgen (maar 14..Tac8), en uiteindelijk verloor. De theorie is van mening dat wit geen compensatie heeft voor de pion, en dus leek het mij, met deze kennis, dat het dan met een extra tempo zeker goed moest zijn voor zwart, en na nog eens diep adem te hebben gehaald 'gaf' ik dus mijn fianchettoloper voor een pion, in de veronderstelling het komende witte initiatief te kunnen afslaan. Uit deze opmerking blijkt mijn opvatting dat wit wel compensatie heeft, maar niet genoeg. Adriaan evenwel is geloof ik nog steeds van mening dat mijn volgende zet dubieus is, zo niet slecht.

14.	...	Lg7xc3 !
15.	b2xc3	De5xc3
16.	Df3-f2	

In de stelling met Lc4 volgt in de theorie 16.Lb3 Pc5 17.h4 a5 ∓. Omdat nu de loper nog de d-lijn 'verstopt' heeft zwart de mogelijkheid ..Pd4, hetgeen wits zet verklaart. Misschien was toch 16.De2 beter, omdat na 16..Pd4?! 17.Lxd4 Dxd4 18.Lc4 wit meer compensatie lijkt te hebben dan in de partij.

16.	...	a7-a6

Mogelijk is deze zet voor verbetering vatbaar.

17.	f4-f5 !	Kg8-h8 !

Het thema van de volgende fase. Wit doet zijn uiterste best te profiteren van de verzwakking van de zwarte velden van zwart, die zich inventief moet verdedigen.

18.	Df2-h4	Pd7-f6
19.	Le3-g5	Pf6-g8
20.	f5-f6	e7xf6
21.	Tf1xf6	

Een moeilijke beslissing, maar het is niet zo (zoals wij na de partij dachten) dat zwart pion d6 verliest na 21.Lxf6 i.v.m. de zet ..Dc5+.

21.	...	Kh8-g7 !

Dit noemde Adriaan een "typisch Houtsmuller-zetje", voor welk enorm compliment mijn hartelijke dank!

22.	Tf6-f3 (!)	f7-f6
23.	Lg5-d2	Dc3-c5 +
24.	Ld2-e3	Dc5-e5
25.	Le3-f4	De5-c5 +

Even wat dichter naar de 40e zet, waarna een uitvluggerfase wacht!

26.	Kg1-h1	Ta8-d8
27.	Lf4-e3	Dc5-c3
28.	Ld3-e2 ?	

Offert een tweede pion zonder veel rechtvaardiging, maar overigens was na het betere 28.Ld2 Db2 ook geen goede aanvalsvoortzetting te vinden.

28.	...	Dc3xc2
29.	Td1-d2	Dc2-b1 +
30.	Tf3-f1	Db1-b4
31.	Le2-d1	d6-d5 !

Zwart begint het initiatief over te nemen. Een grootmeester zou met wit op dit moment vermoedelijk overwegen op te geven. Op ons niveau geldt dit minder tot niet; Adriaan heeft groot gelijk dat hij "nog even kijkt".

32.	Tf1-f4	d5-d4
33.	e4-e5	

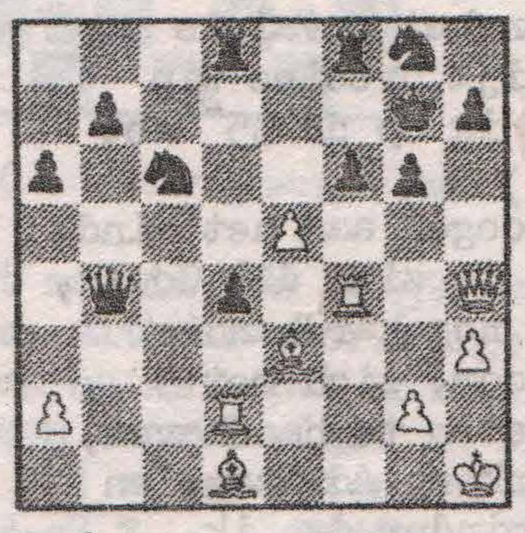

diagram 4.

Misschien niet netjes van mij, dit diagram op dit moment, maar het vervolg rechtvaardigt alles. Zwart staat huizenhoog gewonnen.

33.	...	f6xe5

De derde pion. Adriaan keek, ondanks zijn beperkte tijd, vrij lang naar

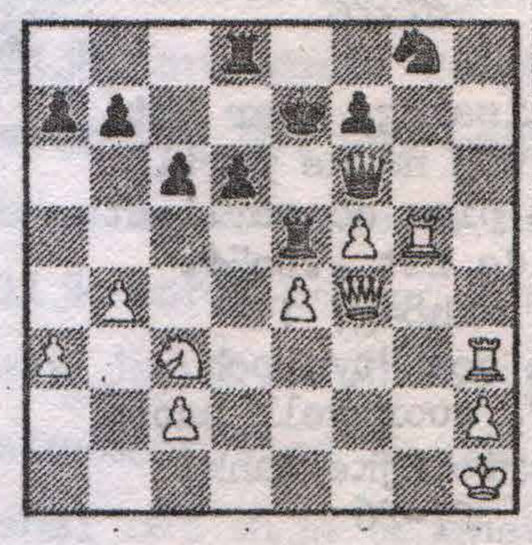

diagram 2.

Zien mijn geachte lezers de bedoelde combinatie ? Nee ? Dan stijgt bij deze Uw RvGELO met 100 punten!

35. Tg5xg8 ?? Td8xg8
36. Th3-h6

De bedoelde pointe, maar nu zag ik die adder ook wel zitten. Gelukkig had mijn tegenstander last van een ander serpent: zijn klok.

36. ... Tg8-g6 !
37. Th6-h4 Tg6-g5 !

Deze zetten gingen in een razend tempo, en nagenoeg à tempo besloot ik gedesillussioneerd 'dan maar de zetten te herhalen':

38. Th4-h6 ???! Df6-g7 ????
39. f5-f6 +- opgegeven!

Het had hem - niet in tijdnood - ongetwijfeld weinig moeite gekost het winnende 38..Dxh6 te vinden. Het idiootste van het geval is dat ik uiteindelijk precies win op de manier die ik op de 35e zet voor ogen had!
Het deed mij genoegen aan het eind van het toernooi te zien dat Gould, die onder andere nog hardhandig van Adriaan verloor, zich met 3 uit 7 toch had weten te handhaven, even veel als Mark en Adriaan, en maar een halfje minder dan ik.

In de 4e ronde sloeg het noodlot weer eens toe: er stond een 'broedermoord' op het programma. Gezien het feit dat 1 uit 4 geen score is werd duidelijk dat het hard tegen hard zou gaan ...

Adriaan Houtsmuller - RvG (10-2-'86)
Piro-aanval (!?)

1. e2-e4 d7-d6
2. d2-d4 Pg8-f6
3. Pb1-c3 g7-g6
4. f2-f4

Dit heet de 'Oostenrijkse aanval', iets dat onbedwingbaar mijn lachspieren prikkelt. (N.B.: niet de zet)

4. ... Lf8-g7
5. Pg1-f3 c7-c5 !?
6. d4xc5 Dd8-a5

Karakteristieke zetten in deze scherpe variant, die ik eerder op het bord had gehad tegen Wiet Bouma (zie Schakeling 23 april 1985).

7. Lc1-d2 ?!

Deze zet is in de (mijn)theorieboeken niet te vinden (Edu-variant?). Zoals Adriaan het speelt is het simpel tempoverlies (zie verder), maar het is wellicht mogelijk de zet toch te rechtvaardigen: 7..Dxc5 8.De2 !? 0-0 (bijvoorbeeld) en nu 9.0-0-0 met het plan Pc3-b1 en Ld2-c3, hetgeen in de praktijk getest zou moeten worden. Mijn eerste indruk is evenwel dat dit een nogal gekunsteld plan is, waartegen zwart zich goed moet kunnen staande houden.

7. ... Da5xc5
8. Lf1-d3 0-0
9. Dd1-e2 Lc8-g4
10. Ld2-e3

Bekent zijn ongelijk op de 7e zet en gaat over tot de hoofdvariant met een tempo minder. Ook hier was er nog een interessante mogelijkheid: 10.Pa4!? (of zelfs 10.b4!? wegens 10.. Dxb4? 11.Pd5 en 12.Pxe7+ - 11..Db2? 12.Lc3! - nog voldoende mogelijkheden tot zelfstandig denken in oud-bekende theorievarianten!) - met als directe rechtvaardiging het feit dat de dame nu niet naar a5 terug kan (..Dc7 of misschien ..Dh5!?), wat de variant zelfstandige betekenis verleend.

10. ... Dc5-e5
11. 0-0 Pb8-c6
12. h2-h3 ?

Voor de verklaring zie Bouma-RvG.

12. ... Lg4xf3
13. De2xf3 Pf6-d7
14. Ta1-d1

zie diagram op de volgende pagina

hoe dan ook in tempodwang en verliest dan zijn a-pion, maar kan even onvermijdelijk in alle gevallen remise afdwingen...

59. g2-g4 g6-g5
60. h4xg5 h6xg5
61. Kb4-b3 Kd4-c5
62. Kb3-a4 ??

Dit is de verliezende zet waar ik (onbewust) op zat te wachten! De (enige !) remiseweg ontstaat via 62.Kc3 Kb5 63.Kd4 Kxa5 64. Kc5! etcetera. Dit is rechtvaardigheid!

62. ... Kc5-c4
63. Ka4-a3 Kc4-b5
64. Ka3-b3 Kb5xa5

In mijn notatieboekje dat ondanks de gierende tijdnood tot hiertoe goed te volgen was (tijdens de partij genoteerd!) staat nog een 5 (of een T) op mijn 64e zet, waarna ik mij ertoe beperkte hem indien nodig nog binnen de tijd met koning en dame te gaan matzetten, zonder mijn boekje met dergelijke platvloersigheden te ontsieren. Adriaan gaf het echter na nog 3 of 4 zinloze koningszetten op.
Ondanks mijn bloedstollend slechte spel vanaf de 34e zet was en ben ik zeer trots op deze zeer zwaar bevochten overwinning, omdat ik, ondanks alle vernederingen die ik moest doorstaan, toch er met de vlag op het randje in slaagde een buitengewoon hardnekkige tegenstander mijn wil op te leggen.

Het tweede weekend van het Persoonlijk Kampioenschap viel samen met de W.K. Schaatsen in Inzell, hetgeen mijn strijdlust niet ten goede kwam in de twee slotronden. De voor de 6e geplande broedermoord RvG - Mark Ordodi leidde daarom (en vanwege uitbundig gezamenlijk gebruik van stimulantia de 'avond' tevoren, nadat wij beiden gruwelijk hadden verloren) niet tot slachtoffers: 1.f3 e5 2.g3 (ik durfde 2.g4 niet aan) ½-½. Het was de mooiste 5000 m. die ik ooit heb gezien!
In de laatste ronde, die om 12.30 aanving, zou het anders lopen. Ik had 2½ uit 6, wat betekent dat remise nodig en voldoende was om niet te degraderen. Uitgaande van het feit dat dat (in het Zwitsers systeem) doorgaans ook voor de tegenstander geldt keek ik even naar Bogiev-Vergeer op de 1500 m., wachtte toen ook Sjasjerin nog even af, en verscheen om ± 12.50 in de toernooizaal. Een te snelle blik op de scoretabel verhinderde dat tot mij doordrong dat mijn tegenstander (met wit) slechts 2 uit 6 had en dus beslist moest winnen! In een Italiaanse opening kon ik al snel een min of meer gelijke stelling bereiken, en ging mogelijkheden de strijd te verscherpen, die uiteraard ook risico inhouden, uit de weg.
Toen een tijdje later bleek dat remise niet aan de orde was begreep ik dat ik de 10 km. wel vergeten kon: dit was een geval van leven of dood in een stelling die zich daartoe nauwelijks leende. Gelukkig moest mijn tegenstander te zeer vervlakkende voortzettingen vermijden, maar zijn stijl was kennelijk nogal Karpov-achtig.
De volgende stelling ontstond na de 31e zet van zwart:

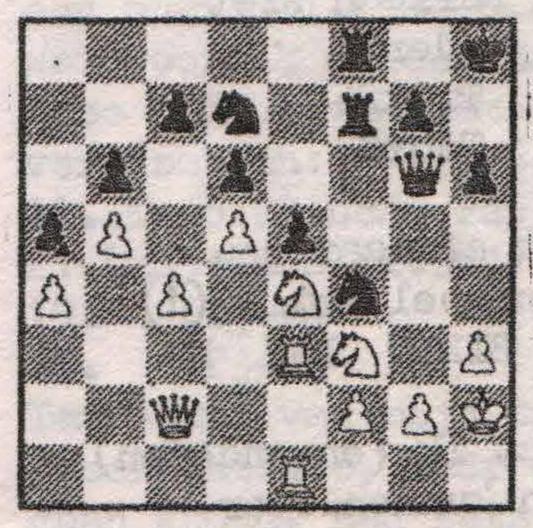

diagram 6. J.Brugman - RvG (16-2-'86)

Er dreigt mat in één op g2, waartegen 32.Ph4 een althans voorlopige riposte is, en ook na het zwak uitziende 32. Tg1 is geen zwarte winst in zicht, al staat hij zeker beter. Er volgt:

32. g2-g3 ? Pf4xh3 !

Na vrij lang nadenken, al zag ik de eenvoudigste variant, die in de partij gespeeld wordt, onmiddellijk. Ik zag ook 33.Ph4, waarna 33..Txf2+? 34.Kxh3 direct verliest. Er volgt echter 33..Dh7! 34.Kxh3 g5 ∓.

33. Kh2xh3 Tf7xf3
34. Dc2-d1 Tf3-f5

zijn ravage. Toen zwaaide zijn hand hoog over de tafel, ik begon reeds de mijne te heffen teneinde zijn overgave glimlachend te aanvaarden, maar zijn hand daalde plots, en er volgde

34. Tf4-e4

Daarvan was ik perplex. Er is echter maar één methode om mensen die weigeren op te geven op hun plaats te zetten, en dat is ze met veel geweld in een paar zetten van het bord te zetten, waartoe 34..dxe3 zeer geschikt is (ga dit zelf na!), maar hoewel ik dit gezien had, besloot ik gezien mijn weinige tijd, en uit angst net als in de 1e ronde een lek tegen te komen, tot een 'veilige' voortzetting. O, helaas! Ook 34..Tf1+ 35.Kh2 Db1 leidt tot stukwinst en meer (35.Lg1 Dxd2).

34.	...	Db4-e7 ?
35.	Le3-g5	De7-b4
36.	Ld1-b3	Tf8-f1 +
37.	Kh1-h2	Pg8-f6
38.	Dh4-h6 +	Kg7-h8
39.	Lb3-f7	Db4-f8

Zoals al opgemerkt niet op zijn sterkst gespeeld, maar ruim voldoende voor winst. Adriaan ziet dat blijkbaar heel anders:

40.	Lg5xf6 +	Tf1xf6
41.	Dh6xf8 +	Td8xf8
42.	Lf7-d5	

Hij wikkelt vrolijk af naar een totaal verloren eindspel met 3 (!) pionnen minder EN BIEDT DAN NU REMISE AAN ??!!

Enfin, ik geloof dat ik (en anderen) hem intussen hebben kunnen overtuigen van de volstrekte ontoelaatbaarheid en immoraliteit hiervan. Ik werd boos dat hij vond dat ik dit eindspel nog moest bewijzen in de uitvluggerfase (elk een kwartier) en dat is nooit goed! Ik had bovendien zo'n 10 minuten meer, en speelde toch snel i.p.v. het eenvoudige 42..Tf4

42.	...	Kh8-g7 ?!
43.	Ld5xc6	b7xc6
44.	Te4xe5	Tf6-d6

Het dubbel-toren eindspel met 2 pluspionnen is nog steeds vrij eenvoudig te winnen, maar ik zal nalaten in het vervolg steeds aan te geven hoe zwart had moeten winnen; Adriaan plaatste na zijn volgende zet of een zet later nóg een schandalig remise-aanbod, én daarop zagen de toeschouwers (met name Mark) hoofdschuddend toe hoe ik met steeds minder tijd op de klok mijn stelling steeds moeilijker te winnen maakte:

45.	Te5-a5	Tf8-a8
46.	Ta5-c5	Ta8-b8
47.	a2-a4	Tb8-b4
48.	a4-a5	Tb4-b5
49.	Tc5xb5	c6xb5
50.	Kh2-g3	d4-d3
51.	Kg3-f4	b5-b4
52.	Kf4-e3	Kg7-f6
53.	Td2xd3	Td6xd3
54.	Ke3xd3	

Wat voor droombeelden ik ook gehad mag hebben (met name mijn gruwelijke 51e zet) weet ik niet, maar in elk geval is de stelling nu objectief remise. Het doet pijn aan mijn ogen deze fase terug te zien.

54.	...	Kf6-e5
55.	Kd3-c4	b4-b3
56.	Kc4xb3	

Op dit moment bood Adriaan, met nog 4 minuten op de klok tegen ik 2 (!), voor het eerst gerechtvaardigd door de stelling, weer remise aan.

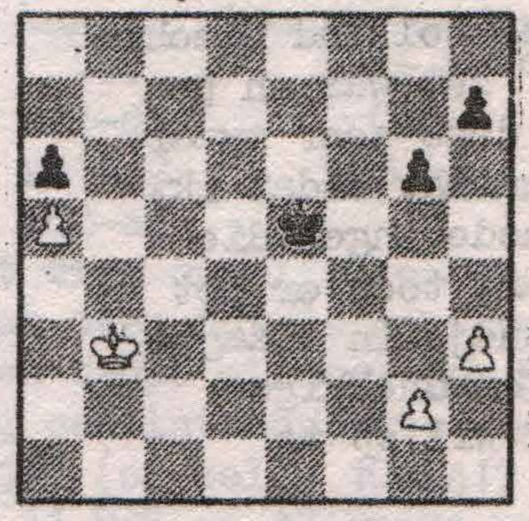

diagram 5.

Op dit moment drong pas tot me door dat ik al mijn pluspionnen voor niets had ingeleverd. Ik keek enkele seconden, en concludeerde dat ik i.v.m. de centrale positie van mijn koning nog een winstpoging kon doen - bovendien had ik (afgezien van het feit dat ik de remiseweg niet gelijk zag) nog liever door mijn vlag gegaan of doorgespeeld tot de kale koningen dan hem nu alsnog de hand te moeten drukken!

56.	...	Ke5-d5
57.	Kb3-b4	Kd5-d4
58.	h3-h4	h7-h6

Deze tempostrijd is van geen belang voor het stellingsoordeel: wit raakt

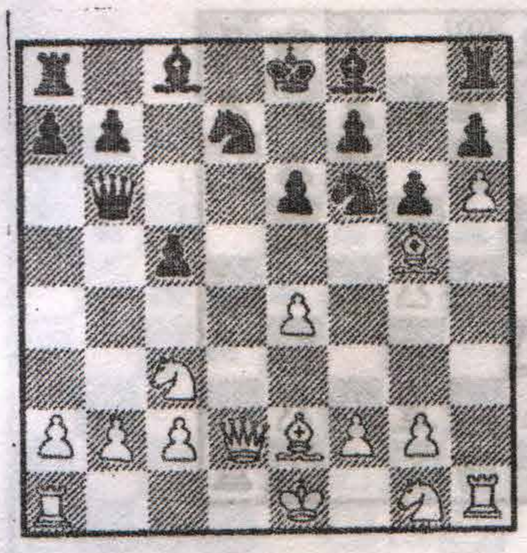

diagram 8.

Er treedt nu een taktische fase in, waarin zwart vrijwel kansloos is:

11. Le2-b5 ! Lf8-e7
12. 0-0-0 ! Db6-c7
13. e4-e5 !

Een zeer krachtige aanpak, al zeg ik het zelf. Op aanname van het pionoffer (..Dxe5) volgt rustig 14.Pf3 om Dd4 eruit te halen , waarna ik nog slechts had moeten oppassen niet "alles wint" te gaan denken. Ook 13..Pd5 14.Pxd5 is amper speelbaar te noemen (let wel dat dit wel volgde op 12.e5!?, omdat dan na 12..Pd5 13.Pxd5 Lxg5! mogelijk was, maar nu valt de zwarte dame met schaak op c7), zodat zwart zich gedwongen ziet tot een "noodzet":

13. ... Pf6-g8
14. Lg5xe7 Ke8xe7

Op het optisch logischere 14..Pxe7 wint 15.Pe4, met de dodelijke dreigingen Pf6+ en Pd6+, terwijl de koning aan de dekking van Pd7 gebonden is.

15. Dd2-g5 + f7-f6
16. e5xf6 + Pg8xf6
17. Pg1-f3

Eindelijk tijd (o.a. geen andere prioriteiten) om de ontwikkeling te voltooien, en daarmee de slotaanval in te leiden.

17. ... a7-a6
18. Th1-e1 !

Nu faalt 18..axb5 op 19.Pd5+ met damewinst. Jammer genoeg hield ik niet een zet langer rekening met dit motief...

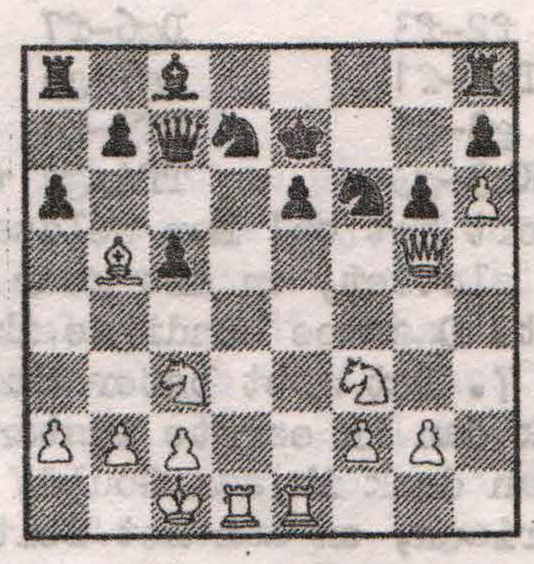

diagram 9.

18. ... Ke7-f7

Op dit moment verdwaalde ik in de mogelijkheden van de stelling. Ik herinner mij enige tijd (5 à 10 minuten) te hebben gerekend (oa 19. Lxd7, maar vooral op 19.Lc4 Te8 20. Lxe6+? Txe6 21.Txe6 Kxe6, maar ontdekte dat ik de centrumvelden d5 en e5 miste voor een vernietigend dameschaakje... Toen besloot ik niet langer te denken en 19.Lc4 te doen, om op de volgende zet verder te zien. Zoals Paul van der Herve in minder dan een minuut zag (!) was er toch een onmiddellijke winst voorhanden, waarvoor ik alleen maar even op het idee had hoeven komen de zetten te verwisselen: 19.Txe6!! (dreigt 20.Pd5+) 19..Kxe6 20.Lc4+ Pd5 (20..Ke7 21.Pd5+) 21.Lxd5+ Kd6 22.Df4+ 1-0. Zonde!

19. Lb5-c4 Th8-e8
20. Pf3-h4

Ten teken van mijn tijdelijke desoriëntatie, maar de zet doet geen kwaad. Een iets sneller winstplan begint met 20.Dh4 (plan:Pg5+), dat iets later in de partij toch volgt. Ik richt mijn aandacht eerst op een offer op g6, dat zwart nog net kan ontkrachten, maar zijn stelling verbeteren, laat staan enig initiatief, zit er niet in.

20. ... b7-b5
21. Lc4-d3 Pd7-f8
22. Ph4-f3 Pf8-d7
23. Dg5-h4 (!) e6-e5

Wanhoop. Nu de witte velden voor mijn dame toegankelijk zijn acht ik een offer op b5, dat ik eerder wel overwoog, maar te riskant achtte,

35. f2-f3 Dg6-f7
36. Te1-f1 g7-g5
37. g3-g4 Tf5-f4
38. Kh3-g3 Tf4xg4 + !!

Wit geeft het op! Een zeldzaam fraaie slotzet, en dit keer wel correct. Daarmee eindigde ik op 3½ uit 7. Dat moet beter kunnen, denk ik dan in eerste instantie, maar dan denk ik aan Gould, en aan Adriaan, en aan het feit dat ik in twee van mijn drie verlies-partijen een stuk weggaf (1 keer in moeilijke, 1 keer in uitstekende stelling) - is dat nou ergens een positief of juist een negatief teken? - en dan weet ik het niet meer. Ik zal in elk geval niet mopperen.
De volgende partij draagt wat mij betreft bij tot de twijfel. Het is één van de winstpartijen die op 15-3 j.l. bijdroeg tot de volstrekt onverwachte 5½-4½ overwinning die US 1 op Nieuwen-dam 7 wist te behalen. Na afloop was ik en met mij de toeschouwers ervan overtuigd uit één stuk gewonnen te hebben, maar bij nadere analyse moet dat oordeel wat worden "gemanceerd":

RvG - Th. van Kleef (1931)
Pirc-verdediging (!)

1. e2-e4 d7-d6
2. d2-d4 g7-g6
3. Pb1-c3 Lf8-g7
4. Lf1-e2 Pg8-f6
5. h2-h4 !?

De 'storm-op-de-vleugel'-variant behoort tot mijn repertoir sinds Jaap Deinema het op 11-2 j.l. tegen mij speelde met wit in onze groepspartij (ik won wel ...). Op 14-2 in het P.K. (ronde 5) gaf ik als wit in deze variant een stuk weg in zeer goede stelling. Toch wilde ik het nog eens proberen.

5. ... Pb8-d7 ?

In hoge, hoge zin reeds verliezend! Noodzakelijk is meteen 5..c5! zoals ik ook tegen Jaap speelde, of desnoods (!) 5..h5.

6. h4-h5 ! c7-c5
7. h5-h6 Lg7-f8

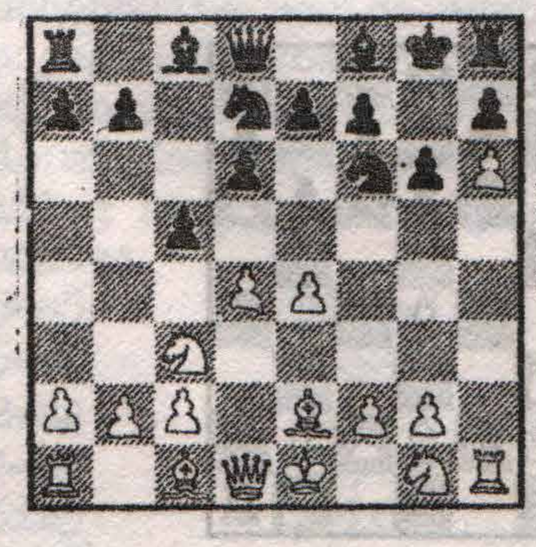

diagram 7.

Optisch staat wit hier natuurlijk reeds prachtig. Wellicht daarom vroeg mijn tegenstander daarom op dit moment of de koffie zou worden gebracht (ik had een kop vanuit de bar meegenomen). Ik deed snel een zet en ging leut halen. Maar wat een leut...

8. Lc1-g5 ?!

Onnauwkeurig! Ik had het zwarte antwoord niet gezien. Juist is ongetwijfeld 8.Le3!.

8. ... Dd8-b6 !

Een onaangename verrassing, vooral omdat mij bleek dat, niettegenstaande de 'regel' "sla nooit op b2, zelfs niet als het goed is", 9..Dxb2 wel degelijk een dreiging is. 'Normaal' kan men dit met 9.a3 opvangen, maar dat is hier niet het geval, omdat (na eventueel Pa4) d4 twee keer in blijft staan. Objectief moest ik nu 9.Dd2(!) cxd4 10.Pa4 Dc7 11.Dxd4 spelen, waarna zwart het pionoffer (11..Dxc2 12.Ld3) m.i. nauwelijks kan aannemen. Ik gokte er eventueel op dat mijn tegenstander zich aan "de wet van b2" zou houden:

9. d4xc5 ?!/!? d6xc5 ?

En ja hoor! Correct was 9..Dxb2! 10.Pa4 Db4+ 11.c3 Dxe4 12.Le3! waarna zwart althans niet op g2 kan slaan wegens 13.Lf3, maar overigens betwijfel ik of wit reëel compensatie heeft voor 2 geöfferde pionnen.
Hierna kan slaan op b2 niet meer.

10. Dd1-d2 e7-e6

Tijdens de partij kwam deze zet als zeer zwak op me over, maar 10..e5, waarmee ik voornamelijk rekening hield heeft als structureel nadeel het in de steek laten van veld d5. Mogelijk was 10..a6 gevolgd door 11..e6 zijn beste verdedigingskans. -zie diagram 8 -

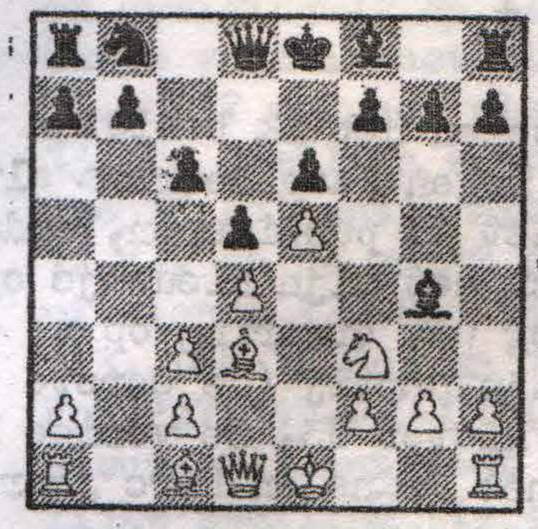

diagram 10.

8. a2-a4 !?

Deze stelling bekijkend snap ik enigszins Paul's opmerking over 6.Le2 : in dat geval biedt zich hier een duidelijk plan aan in de vorm van 8.0-0 en 9.c4. Om iets dergelijks nu te krijgen komt een zet als 8.Le3 in overweging, maar Paul liwilde ongetwijfeld de mogelijkheid openlaten de loper naar a3 te kunnen spelen. Vermoedelijk is 8.0-0 objectief de beste zet, maar de tekstzet geeft mij wel problemen m.b.t. mijn koning: waar moet ik gaan rocheren? 0-0 is voorlopig niet goed omdat dat c4 toelaat (Lxh7+), en 0-0-0 roept om een aanval langs de half-open b-lijn + a-pion. Ik concludeerde dat het een zeer principiële strijd moest gaan worden, waarin ik zelf spel moest gaan ontwikkelen (aanval!), omdat het met de koning in het midden anders ook wel fout zou gaan. Ik hoopte daarom 9.a5 ?! uit te lokken, en hoe dan ook zijn 'premature vleugelactie' dan met een stoot in het centrum te beantwoorden. En zo gebeurde het:

8. ... Pb8-d7
9. a4-a5 f7-f6 !?

Zeer scherp, en dus riskant, maar mijn indruk is dat het 100 % correct is.

10. h2-h3 Lg4-h5

Hier en op de volgende zet kwam ook ..fxe5 sterk in overweging (in combinatie met ..e4), maar ik had bij het plan..f6 al de loper op f7 ingecalculeerd.

11. g2-g4 Lh5-f7

12. Lc1-f4

Als wit met de pion op e5 moet terugslaan is zijn pionnenstructuur ernstig verminkt, terwijl nu ook duidelijk wordt dat wit ook geen superveilige koning heeft. Ik zag nu in principe 2 plannen:
A) Val pion a5 nog een keer aan, als die valt heeft-ie bijna verloren.
B) Ga recht op de koning af, als die valt heeft-ie zeker verloren.
Nou heeft mijn stijl toch al de voorkeur voor B), en toen ik bovendien geen zinvolle manier kon vinden om plan A) gestalte te geven verwierp ik dat. Dan dus ..h5 doen - maar dan doet hij g5. Dan dus eerst:

12. ... g7-g5 !?
13. Lf4-g3 h7-h5
14. Ke1-d2 !!

Zelfs als die twee uitroeptekens niet objectief correct zijn, die dingen deel ik hier uit! Een zet, die op ingenieuze wijze aanval en verdediging combineert.

14. ... Lf8-g7
15. Dd1-e2

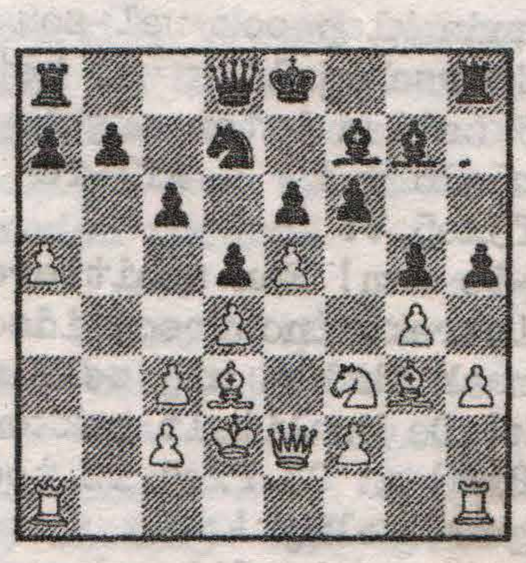

diagram 11.

Een hoogst gecompliceerde stelling. Helaas voor mij dook op dit moment plan A) weer op - de tekst, waarin ik vanaf nu met sublien spel van het bord wordt gespeeld. Het juiste vervolg was geweest 15..h4 16.Lh2 0-0!, waarna wit zich meer zorgen moet maken om zijn koning dan zwart, zo schijnt het. Ik was evenwel van mening nu toch een gezonde pion te winnen, onder handhaving van een heftige aanval. Ja! Maar!!

15. ... h5xg4 ?
16. h3xg4 Th8xh1
17. Ta1xh1 Dd8xa5

wèl mogelijk, alleen al omdat ik zie dat als ik niks anders kan vinden, ik in elk geval T+ 2 pi. voor twee stukken kan krijgen.

24. Ld3xb5 a6xb5
25. Pc3xb5 Dc7-b6

Nu maar geen diagram meer;,als het goed is heeft de lezer nu al een hoogst onrustig gevoel: waar blijft de blunder?? En ik moet toegeven dat deze stelling weer eens heel erg uit is, en ik had ook nog ruim een half uur op de klok. Mogelijk is mijn gevoel te vergelijken met dat wat Tom Turk in het vorige nummer van de Schakeling beschreef: je heel duidelijk realiseren dat je gewonnen staat, maar ook dat het lot van het team er min of meer van af hangt!
Na de tekstzet (ik rekende alleen met 25..De5) heeft wit tot zijn ongeluk maar liefst drie leuke schaakjes: Pd6+, Pg5+ en Dc4+, en ik trok een kwartiertje uit om de meest overtuigende uit te zoeken, terwijl mijn tegenstander wanhopig wat bij de andere borden rondwandelde, zeker kennelijk dat ik de beslissende klap ook wel zou uitdelen. Waarschijnlijk was het DAAROM 5 zetten later afgelopen:

26. Pb5-d6 + ! Kf7-f8
27. Pf3xe5 ??

Daar is-ie dan! Een schitterend maar volstrekt incorrect idee!
27 Dc4! Te7 28 Pg5
Waarom maak ik het mij zelf zo moeilijk! De kwaliteit pakken met 27.Pxe8 en 28.Pxe5 is toch wel zo gemakkelijk!
Maar overigens is dit ook weer een tragisch geval (ware het niet dat de consequenties uitblijven) van zetverwisseling: de correcte uitvoering van het idee in de volgorde 27.Txe5! had ook een waardig slot van de partij opgeleverd.
Geluddig zijn incorrecte offers zelfs in US 1 nog goed voor winst!

27. ... Ta8xa2 ??

Mist ook de tweede en laatste kans die hij van mij in deze partij kreeg door zetverwisseling! Met 27..Txe5 28.Txe5 Txa2! 29.Pc4 - nog relatief de beste zet gezien de dreiging ..Ta1+ Kd2 Dxd6 - had hij een serieuze winstpoging kunnen doen! Nu gaat het mat:

28. Pe5xd7 + Lc8xd7
29. Dh4xf6 + Kf8-g8
30. Df6-g7 #.

Na enig aarzelen heb ik besloten mijn partij tegen Jaap Deinema althans voorlopig niet te publiceren, omdat ik hoop eerst met mijn nieuwtje op de 9e zet nog wat ervaring op te doen. Daarom nu mijn partij (de eerste dit jaar) tegen Mister US. De vorige keren had ik het met Frans en Pirc geprobeerd, nu dus maar...

Paul van der Werve - RvG
Caro-Kann

1. e2-e4 c7-c6
2. Pg1-f3 d7-d5
3. Pb1-c3

De tweepaarden-variant is allereerst een valletje: je moet weten dat 3.. dxe4 4.Pxe4 Lf5 5.Pg3 Lg6 6.h4 h6 7.Pe5! grote problemen krijgt. Wel speelbaar is 3..d4, al kan zwart die pion niet handhaven (x.c3 dxc3). De hoofdvariant gaat verder met 3..Lg4, welke zet ik 2 keer in oefenpartijen tegen Adriaan had gespeeld (in combinatie met ..g6), met beide malen remise als resultaat. Ik had mij echter voorgenomen dit keer zo scherp mogelijk te spelen, om Paul niet in de gelegenheid te brengen mij zijn spel op te leggen. Mijn volgende zet verzon ik achter het bord, en ik heb er geen theorie over kunnen vinden.

3. ... Pg8-f6 !?
4. e4-e5 Pf6-e4

Deze stelling had ik voor ogen. Het leek mij dat zwart na 5.Pxe4 dxe4 6.Pg5 Dd4!? (eventueel ..Lf5) goed staat. Aangezien er vrij veel mensen op de club Caro-Kann spelen kunnen vast wel een paar testpartijen gespeeld worden in de interne (Zwitserse groep). Wie ziet er iets in? Resultaten graag in de Schakeling (desnoods via mij), dan kunnen we extern misschien ook nog wat successen boeken met deze variant. Paul koos de andere principiële voortzetting:

5. d2-d4 Lc8-g4
6. Lf1-d3

Paul meende na afloop dat mogelijk 6.Le2 sterker is, maar dat begrijp ik niet echt.

6. ... Pe4xc3
7. b2xc3 e7-e6

ik nog naar een manier voor zwart om op bevredigende wijze de dreiging 12.e5 te pareren. Thuis vond ik het sterk uitziende 11..h5!? met het plan 12.e5 Lg4 13.Df4 dxe5! en zwart wint (14. dxe5?? Dd1 mat). Wit speelt dus 12.h3, en nu volgt op het logisch uitziende 12..Pc6 13.Le3 Kg8 (13..De8 14.Pc3 en 15.Pd5) 14. Pc3 Pe7! 15.0-0-0! (dreigt opnieuw e5!) ontstaat een onduidelijke stelling (!) ; materiëel bezien heeft wit slechts een pion voor de loper, maar de stelling beschouwend moet ik zeggen dat ik het witte aanvalsplan duidelijker zie dan het zwarte verdedigingsplan. Mogelijk is dat er, en valt inderdaad objectief zwarte winst aan te tonen. In een schaakpartij komt het er evenwel op aan het bewijs achter het bord te leveren...

10.	Pg4xf6 +	Le7xf6
11.	e4-e5	Dd8-e7
12.	Df3-d5 +	Kg8-f8 ?!

Met 12..De6! had hij dameruil nagenoeg kunnen afdwingen: 13. Dxe6 dxe6 14.exf6 gxf6 15.cxd4 met enig positioneel voordeel voor zwart i.v.m. de geïsoleerde d-pion en iets betere ontwikkeling, maar overigens lijkt me dat wit remise moet kunnen maken. Hij ging er echter ten onrechte vanuit dat ik nu haastig mijn stuk terug zou pakken teneinde een slecht eindspel (minuspion) te gaan spelen:

13.	f2-f4 !?/!	Pa5-c6
14.	c3xd4 ??	

Maar hier ga ik in de fout! Ik wilde eerst 14.0-0! spelen, waarna zwart de Lf6 verliest (volgens mij heeft TT dat tot op de dag van vandaag niet gezien), maar liet dat na vanwege de zwarte mogelijkheid een stuk terug te geven voor 2 pionnen met 14..Pxe5, maar dat is onzin met een toren op f1 en een koning op f8!

14.	...	De7-b4 +
15.	Pb1-c3	Lf6-e7 !

Deze simpele zet had ik overzien! De komende paar zetten sta ik objectief waarschijnlijk verloren, ik zag het allemaal evenwel nog niet zo duidelijk. En ik denk nog steeds dat een onbevooroordeelde leek kan zien dat wit in deze stelling nog steeds serieuze compensatie heeft voor het stuk: kijk eens naar die arme zwarte koning, zijn torens, loper onontwikkeld, en tenslotte de dame: geëxponeerd, wat het risico inhoudt aangevallen of zelfs gevangen te worden. Wit daarentegen heeft een machtig centrum, kan in enkele zetten zijn ontwikkeling voltooien, en heeft, zoals gezegd, de aanvalsobjecten in het vijandelijke kamp bij wijze van spreken voor het uitzoeken. Conclusie: bij sterk zwart spel waarschijnlijk te winnen voor zwart. Maar uiteraard wil wit dat nog wel 'even' zien!

16.	Lc1-e3	Db4xb2

De zet 16..b6 bevalt me beter.

17.	Ta1-c1	Pc6-b4
18.	Dd5-e4	Pb4xa2 ?

En nu geeft TT zich over aan het snoepen van irrelevante pionnetjes, terwijl hij op dit moment effectief (= in het spel) 2 stukken minder heeft!

19.	Pc3xa2	Db2xa2
20.	0-0 (!)	d7-d5
21.	De4-d3 ?!	

De partij, vreemd genoeg tot dusverre, begint nu bizar te worden. Betere aanvalskansen bood 21.Df3, waarna mogelijkheden tot dameruil voorlopig vermeden worden.

21.	...	g7-g6
22.	To1xc7 ?!/??	

Zeker betere (praktische) kansen bood f5, er ontstaan o.a. eeuwig-schaak-varianten Een voorbeeld : 22.f5!? gxf5 23.Txf5+!? Lxf5 24.Dxf5+ Ke8 25.Txc7 Da1+ 26.To1 Db2 27.Dh5+ Kd8 28.Lg5 Te8 29.Df7! en het blijft onduidelijk. (ev. 23.Lh6+ ∞). Ik geef toe dat het niet 100 % geforceerd is, dus weerleggingspogingen zijn van harte welkom! Ik hoop dat men het mij niet kwalijk neemt dat ik in deze partij geen zin heb uitputtend alle varianten thuis na te zoeken.

22.	...	Le8-f5
23.	Dd3-c3	Da2-a6 ?!

Met de duidelijke bedoeling ..Dd3 met aanbod tot dameruil te laten volgen, in welk geval 23..Da3 directer was geweest, mij de keus latend uit 24.De1 en Dd2...

24.	Dc3-b3	Da6-d3
25.	To7-c3	Dd3-e4 ?

18. Th1-h7 Ke8-f8
19. e5xf6 Pd7xf6
Tot zover had ik het allemaal gezien, en ik verwachtte nu een schlemielig torenzetje (het schaak leek me niks...)
20. Lg3-d6 + Kf8-g8
21. Pf3xg5 !
De toren is taboe: 21..Pxh7 22. Lxh7+ Kh8 23.f4! en wint.
Maar na wat langer kijken zag ik een probleem-achtige zet die leek te winnen!
21. ... Pf6-e4 +
Roep- noch vraagteken want wit staat in deze stelling geforceerd gewonnen, zoals Paul tot mijn verbijstering tamelijk vlot op het bord toverde:
22. Ld3xe4 !! d5xe4
23. Ld6-e5 !!
Die had ik gemist, maar hij overtuigde mij niet meteen.
23. ... Lg7xe5
24. De2xe4 !!
Ik vroeg mij nu af:
A) is 24..Lf4+ speelbaar? Nee: 25.Dxf4 Dxg5 26.Dxg5+ Kxh7 27. De7 met vernietiging;
B) Heeft hij een zinvol schaak? Nee, dacht ik. Jammer dus.
24. ... Le5xd4
Op 25.Dxd4 volgt nu niet 25..Td8 wegens 26.Th8 +, dat zag ik wel, maar 25..Dxg5+ 26.Kd1 e5! en zwart moet winnen, maar, zoals gezegd, Paul had wél een zinvol schaak:
25. Th7-h8 + !!
Een toren-offer dat zwart kan aannemen noch weigeren. "Jezus Christus" zei ik hard, en gaf hem een hand (1-0).
Ik ben misschien wat kort van memorie, maar in mijn herinnering is dit de mooiste nederlaag die ik ooit heb geleden.

Dan is nu het moment gekomen om te laten zien wat er recentelijk op het schaakbord is voorgevallen tussen Tom Turk en mij (op die gebeurtenissen in de bar kunnen we wellicht eens een vredespijpje roken).
Dit is ongetwijfeld de slechtste partij die ik ooit heb gespeeld (en ik hoop voor mijn tegenstander dat dat voor hem ook geldt).
Slechts vanwege de ridicule taferelen er rond heen heb ik mijzelf ertoe kunnen overhalen dit misbaksel aan den volke te tonen.
Even slikken, en daar gaat-ie dan:

RvG - TT
opening: n.v.t.

1. e2-e4 e7-e5
2. Pg1-f3 Pb8-c6
3. d2-d4 e5xd4
4. Lf1-c4 Lf8-e7
Ik citeer graag Jaap Deinema m.b.t. deze zet: "Slap".
5. c2-c3 ! Pc6-a5 ?
Slaan op c3 is inderdaad taboe vanwege (5..dxc3) 6.Dd5, waarna zwart oppervlakkig gezien een stuk verliest: 6..Ph6 7.Lxh6 0-0 8.Lc1. Moet zwart daarom opgeven? welnee: 8..Pb4! wint het stuk terug (9.Dd1?! c2) of anders een ongelijke materiaalverhouding.
Zo begon vorig jaar een partij Willem Blankert - Jaap Deinema, die door zwart uiteindelijk werd gewonnen (!). Uiteraard had Willem (dus - hindsight though) i.p.v. 8.Lc1 met 8.Lxg7 of 8.Pxc3 moeten voortzetten met groot voordeel. De partij had dan mogelijk niet lang meer geduurd, maar spelen op stukwinst wordt hard afgestraft! (met dank aan JD en WB).
De zet van TT, waarover uiteraard en helaas geen theorie bestaat, stuitte mij tegen de borst! Echter, zoals wel vaker in dat soort gevallen is weerleggen een tweede, maar de eerste gedachte was in elk geval dat het erg aardig zou zijn als ik 2 slappe zetten werkelijk met een offer op f7 kon weerleggen. De analyse vlotte niet erg (nog vroeg, TT was juist koffie halen), en ik begon de alternatieven te onderzoeken. Dat bleek neer te komen op 6.Dxd4 Pxc4 7.Dxc4 met een veel te klein voordeeltje om nog van weerlegging te kunnen spreken, vond ik. Terwijl juist de koffie arriveerde concludeerde ik dat het soort stelling dat zou ontstaan meer mijn stijl was dan de zijne en besloot dus, zonder concrete varianten ofwel 'inuïtief' tot:
6. Lc4xf7 + Ke8xf7
7. Pf3-e5 + Kf7-f8 !
8. Dd1-f3 + Pg8-f6
9. Pe5-g4 Kf8-g8 ?
Ik rekende hier alleen met 9..d6!
10.Pxf6 Lxf6 11.cxd4 en hier zocht

Ik herinnerde mij evenwel toen ik 11..Lb6 'kraeg' dit in Badalona niet gedaan te hebben vanwege het verrassende

12. ... 0-0 !

Na afloop van deze partij zag ik dit bevestigd door Estrin, die overigens geen zet méér geeft. Ik ben over mijn aanpak in deze partij, met uitzondering van de 16e zet, redelijk tevreden...

13. Pf7-g5 (!) Le6-d5
14. f6xg7 Kg8xg7

Na nog al wat tijd, maar het lijkt werkelijk niet gevaarlijk te zijn!

15. g2-g4 !?/?! Df5-d7 (!)
16. Pe4-g3 h7-h6 ?!

Hiermee maak ik het mezelf moeilijker dan nodig is. Meer in lijn met het zwarte spel is 16..Tae8! Ik vond 17.Txe8 Dxe8 onaangenaam, maar zonder reden want zwart staat daar prachtig, terwijl na de tekstzet en het witte antwoord

17. Pg5-e4 !

in de sinds zijn 15e zet gedwongen alles-of-niets stijl, zwart rekening moet gaan houden met offers op h6! Peter kiest een mogelijkheid die niet blijkt te werken, en waarschijnlijk was die er ook niet... In elk geval is het aardig aan het slot van deze rubriek een partij te hebben waarin ik zonder te blunderen die aanval weerleg:

17. ..... Ta8-e8
18. Pg3-h5 + Kg7-g6 (!)
19. Lc1xh6

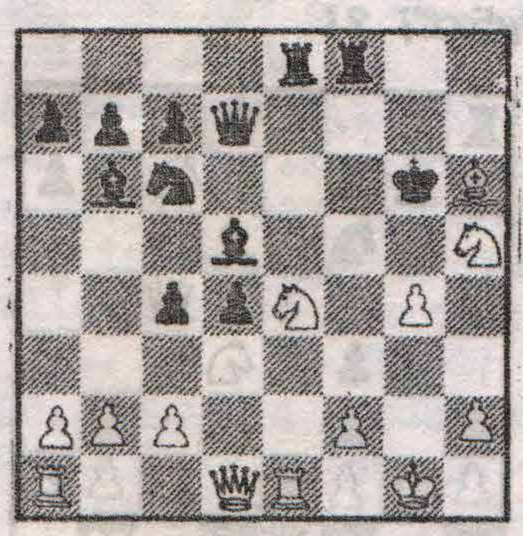

diagram 13.

19. ... Te8xe4 !

Na 19..Kxh6 is 20.Pef6 zeer onaangenaam! Nu dreigt echter zwart met 20..Dxg4+ en 21..Kxh5 te winnen. Dus:

20. Te1xe4 Kg6xh6 !
21. Dd1-d2 + Kh6-h7
22. Te4-f4 Pc6-e5 !!

Een correct torenoffer.

23. h2-h3 Pe5-f3 +
24. Tf4xf3 Tf8xf3
25. Dd2-g5 Dd7-f7
26. Ta1-f1 d4-d3 (!)
27. Dg5-d2 Tf3xh3

wit geeft op (0-1).

Ik kon de verbazing op Peter's gezicht zien: waar bleef die blunder nou??

Ik vind dat ik m'n best weer heb gedaan. In de hoop dat de lezers deze Schakeling op een veilig plaatsje opbergen, en af en toe eens een partijtje of twee naspelen.

Tot het volgende nummer!

Rob van Gompel.

P.S. OVERIGENS BEN IK VAN MENING DAT ONS BESTUUR ZIJN UITERSTE BEST MOET GAAN DOEN EEN VOOR H'88 VERVANGENDE SPEELRUIMTE TE VINDEN VOOR HET VOLGENDE SEIZOEN!
DE OOIT AANWEZIGE VOORDELEN ZIJN VERDWENEN, TERWIJL DE NADELEN ZICH VERMENIGVULDIGEN : ETENSGEUR, SLECHTE TAFELTJES, VROEGER DICHT, AGRESSIE IN DE BAR, HUURVERHOGINGEN EN SUBSIDIEVERLAGINGEN, NORMALE PRIJZEN VOOR CONSUMPTIES ONDANKS (VAAK VRIJ HOGE) GEGARANDEERDE OMZET OP DINSDAGAVOND!
DE CLUB IS IN HET VERLEDEN WEL VAKER VAN LOKAAL VERANDERD - KENNELIJK IS HET WEER EENS TIJD! ACTIE GRAAG!
(N.B. NIETS PERSOONLIJKS!)

Ongetwijfeld was het beter geweest ongelijk te bekennen met 25..Da6. Ik speelde zonder lang nadenken
26. Db3xb7
en spoedde mij toen naar het toilet, mij afvragend hoe de stelling te beoordelen nadat ik ook zijn a-pion zou hebben geslagen. Het zijn 2 pionnen voor een stuk, maar wat voor pionnen! En de zwarte koning staat nog steeds op f8!
Terugkomend in de speelzaal zag ik tot mijn verbazing geen TT, terwijl hij nog geen zet had gedaan. "Zeker nog even in de bar", dacht ik, en liep weer de trap op, waarop Coen van der Heijden mij al in de gang tegemoet kwam, en zoiets zei als "Schrik maar niet Rob, het is een conflict." "Conflict, wat voor conflict??" En inderdaad, TT stond aan de bar met in zijn hand een pilsje - een slecht teken! - en op zijn gezicht een onweersbui. Ik vroeg hem een verklaring voor zijn gedrag, waarop hij liet weten te weigeren verder te spelen: "Jij geeft een stuk weg, ik geef een stuk weg..." en nog enige opmerkingen waaruit bleek dat hij vond dat ik op enig moment maar had moeten opgeven. Ik was even perplex, maar had toen toch voldoende tegenwoordigheid van geest om me te realiseren dat dat onzin met een strikje was! Gelukkig beheerste ik me en ging niet in debat o.i.d., maar concludeerde slechts koel dat hem dat op een nul zou komen te staan. En zo geschiedde: 1-0.
Ik heb nergens spijt van behalve van mijn blunders een beetje, en van het feit dat ik in mijn opwinding heb gezegd dat ik de slotstelling onder alle omstandigheden toch wel had gewonnen; dat was evenzeer onzin als het maken van de tegenovergestelde bewering.
Toen TT een half uur tot een uur later nog even naar beneden kwam, mij de hand drukte en zei dat hij het opgaf, heb ik hem uit de grond van mijn hart gezegd dit in een woord "sportief" te vinden, ik heb hem nog een pilsje aangeboden, en meende dat een zeer vreemde zaak daarmee dan maar ten einde moest zijn.
TT is sindsdien evenwel zo hardnekkig doorgegaan met het spelen van de vermoorde onschuld, dat ik mij gedwongen voelde het gehele verhaal op deze wijze uit de doeken te doen. Uit het feit dat ik heb nagelaten diagrammen te gebruiken mag men afleiden dat ik deze partij niet om de partij heb gepubliceerd, maar om duidelijk te maken dat ik me met opgeheven hoofd de winnaar van groep II b mag noemen!
Maar de schaakliefhebbers zijn dit gezeik ongetwijfeld al weer goed beu, en daarom tot besluit van mijn rubriek deze keer nog een leuke scherpe partij om de vieze smaak weg te spoelen:

Peter Beugel - RvG
Max Lange

1.	e2-e4	e7-e5
2.	Pg1-f3	Pb8-c6
3.	Lf1-c4	Pg8-f6
4.	d2-d4	e5xd4
5.	0-0	Lf8-c5
6.	e4-e5	d7-d5
7.	e5xf6	d5xc4
8.	Tf1-e1 +	Lc8-e6
9.	Pf3-g5	Dd8-d5
10.	Pb1-c3	Dd5-f5
11.	Pc3-e4	Lc5-b6

Deze stelling stond in zeer korte tijd op het bord. De laatste zet, die terug te vinden is in RvG-Miquel, Schakeling 1 (deze jaargang!), speelde ik om Peter op het verkeerde been te zetten, daar hij goed op de hoogte is van de hoofd-variant met 11..0-0-0.
12. Pg5xf7 ?!

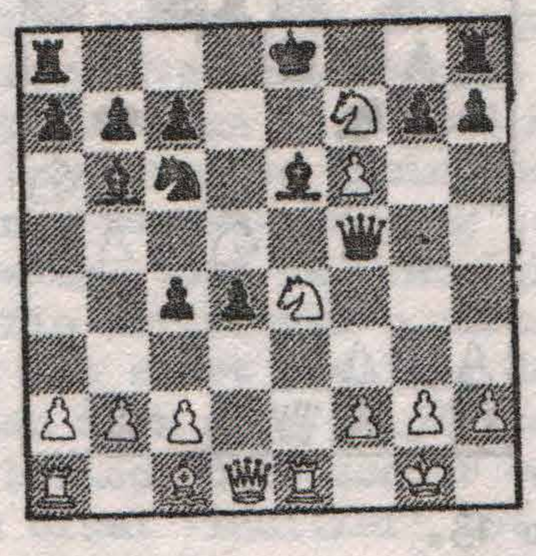

diagram 12.

Peter is een hakker naar mijn hart, en dit offer op f7 ziet er goed uit.

35. f2-f3 Dg6-f7
36. Te1-f1 g7-g5
37. g3-g4 Tf5-f4
38. Kh3-g3 Tf4xg4 + !!

Wit geeft het op! Een zeldzaam fraaie slotzet, en dit keer wel correct. Daarmee eindigde ik op 3½ uit 7. Dat moet beter kunnen, denk ik dan in eerste instantie, maar dan denk ik aan Gould, en aan Adriaan, en aan het feit dat ik in twee van mijn drie verliespartijen een stuk weggaf (1 keer in moeilijke, 1 keer in uitstekende stelling) - is dat nou ergens een positief of juist een negatief teken? - en dan weet ik het niet meer. Ik zal in elk geval niet mopperen.

De volgende partij draagt wat mij betreft bij tot de twijfel. Het is één van de winstpartijen die op 15-3 j.l. bijdroeg tot de volstrekt onverwachte 5½-4½ overwinning die US 1 op Nieuwendam 1 wist te behalen. Na afloop was ik en met mij de toeschouwers ervan overtuigd uit één stuk gewonnen te hebben, maar bij nadere analyse moet dat oordeel wat worden "gemanoeerd":

RvG - Th. van Kleef (1931)
Piro-verdediging (!)

1. e2-e4 d7-d6
2. d2-d4 g7-g6
3. Pb1-c3 Lf8-g7
4. Lf1-e2 Pg8-f6
5. h2-h4 !?

De 'storm-op-de-vleugel'-variant behoort tot mijn repertoir sinds Jaap Deinema het op 11-2 j.l. tegen mij speelde met wit in onze groepspartij (ik won wel ...). Op 14-2 in het P.K. (ronde 5) gaf ik als wit in deze variant een stuk weg in zeer goede stelling. Toch wilde ik het nog eens proberen.

5. ... Pb8-d7 ?

In hoge, hoge zin reeds verliezend! Noodzakelijk is meteen 5..c5! zoals ik ook tegen Jaap speelde, of desnoods (!) 5..h5.

6. h4-h5 ! c7-c5
7. h5-h6 Lg7-f8

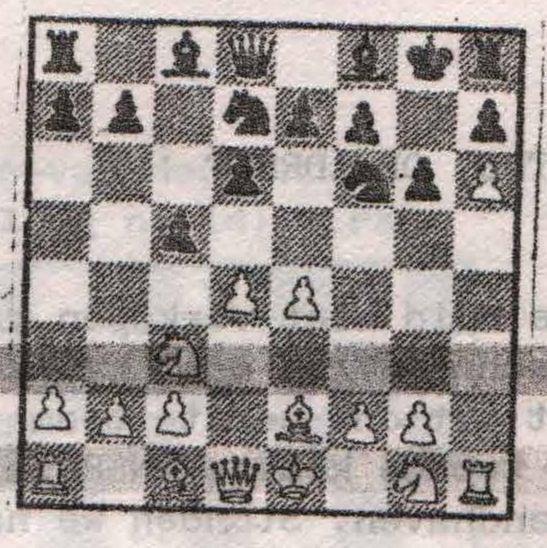

diagram 7.

Optisch staat wit hier natuurlijk reedsprachtig. Wellicht daarom vroeg mijn tegenstander daarom op dit moment of de koffie zou worden gebracht (ik had een kop vanuit de bar meegenomen). Ik deed snel een zet en ging leut halen. Maar wat een leut...

8. Lc1-g5 ?!

Onnauwkeurig! Ik had het zwarte antwoord niet gezien. Juist is ongetwijfeld 8.Le3!.

8. ... Dd8-b6 !

Een onaangename verrassing, vooral omdat mij bleek dat, niettegenstaande de 'regel' "sla nooit op b2, zelfs niet als het goed is", 9..Dxb2 wel degelijk een dreiging is. 'Normaal' kan men dit met 9.a3 opvangen, maar dat is hier niet het geval, omdat (na eventueel Pa4) d4 twee keer in blijft staan. Objectief moest ik nu 9.Dd2(!) cxd4 10.Pa4 Dc7 11.Dxd4 spelen, waarna zwart het pionoffer (11..Dxc2 12.Ld3) m.i. nauwelijks kan aannemen. Ik gokte er evenwel op dat mijn tegenstander zich aan "de wet van b2" zou houden:

9. d4xc5 ?!/!? d6xc5 ?

Hm ja hoor! Correct was 9..Dxb2! 10.Pa4 Db4+ 11.c3 Dxe4 12.Le3! waarna zwart althans niet op g2 kan slaan wegens 13.Lf3, maar overigens betwijfel ik of wit reëel compensatie heeft voor 2 geöfferde pionnen. Hierna kan slaan op b2 niet meer.

10. Dd1-d2 e7-e6

Tijdens de partij kwam deze zet als zeer zwak op me over, maar 10..e5, waarmee ik voornamelijk rekening hield heeft als structureel nadeel het in de steek laten van veld d5. Mogelijk was 10..a6 gevolgd door 11..e6 zijn beste verdedigingskans. -zie diagram 8 -

US 1 OP TIJD OP DREEF !

Men moet de huid niet verkopen voor de beer geschoten is, maar het ziet er naar uit dat ons eerste team zich in de tweede klasse KNSB zal weten te handhaven. Stonden we na zes wedstrijden treurig onderaan met de hofdames van Koningsclub II, dankzij twee achtereenvolgende overwinningen staan we nu net boven de degradatiezone. Alleen als we in de laatste ronde van Van der Giessen c.s. verliezen en LSG wint, passeert laatstgenoemde club ons nog. US heeft het lot weer in eigen hand. Bravo!
De uitgangspositie op zondag 13 april is duidelijk: buiten schijnt de zon, binnen zitten er hopelijk verlichte geesten, want er moet gewonnen worden. Een van de eerste dingen die me opvalt is dat Laren aan het eerste bord een vreeswekkende kolos heeft zitten met een haviksblik en dito neus. De gezellige dikkerd die tegen Henk Rozendaal de zwarte stukken voert is er niets bij. Maar al snel wordt wat er op de borden gebeurd belangrijker dan dit soort subjectiviteiten van de kiebitser. Het karakter van de partijen wordt duidelijk.
14.08. Rob van Gompel blaast ten aanval! En wel met 9)..h7-h5 . Zijn tegenstander heeft 1)a2-a3 geopend en op de negende zet kort gerokeerd. Rob's majesteit staat nog in het midden. Dat zal straks wel 0-0-0 worden. Omstreeks dezelfde tijd speelt Paul in een Engelse partij tegen de havik het dekselse 6)...: b7-b5!? Zijn tegenstander neemt met de c-pion, Paul speelt cb5 en nu zou het nemen van de pion met het Engelse paard op c3 niet slim zijn, omdat na Dd8-b6 pion f2 in staat -er stond een zwarte loper op c5, en wit heeft de koningsloper gefianchetteerd- én het paard natuurlijk. Wit rokeert echter rustig en speelt Pc3-d5 (gedekt door e4 en Lg2); zwart ruilt de Op b7 verschenen loper voor het sterke paard. Ik geloof niet dat zwart goed staat, maar wie ben ik?
14.22 uur. Ed Schouten denkt na na 17)... Pb4. Onze tiende-bordspeler staat veelbelovend na de zettenreeks: 1)e4 c5 2)Pf3 d6 3)d4 cd4 4) Pd4: Pf6 5)Pc3 a6 6)Lg5 e6 7)f4 Le7 8)Df3 Dc7 9)0-0-0 Pc6?! 10)Pc6: bc6?! (beter 10)...Dc6:) 11)e5! de5 12)fe5 Pd5 13)Le7: De7: 14)Pe4 (bedoeling 15)Pd6†)..0-0 15)Ld3 Dh4 (bedoeling 16)...Df4† met dameruil) 16)g4 a5 17)Tg1 Pb4.
Zie diagram.

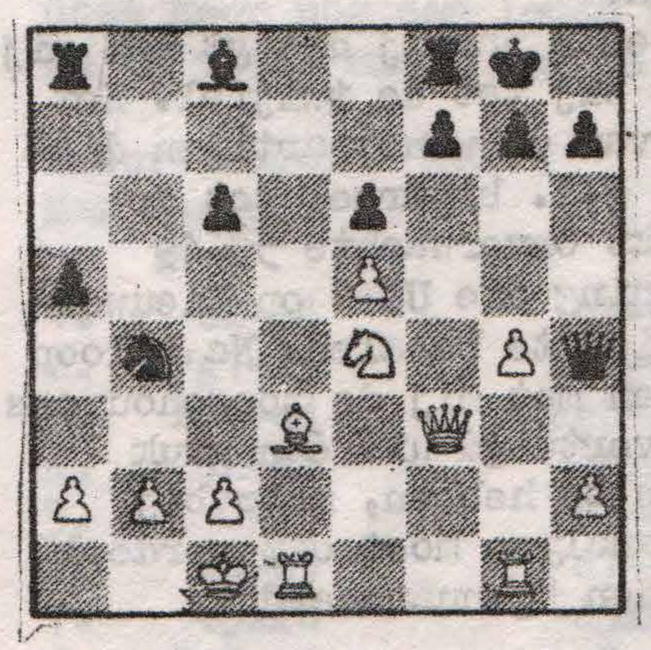

Met alle respekt, maar die laatste zet zal wit worst wezen. De dameruil is nu uit de stelling. Ed speelt dan ook 18)g5 (!). Gaan wij een dame gijzelen, Ed?
14.26 uur. Coen Mekers aan het vierde bord speelt, zoals hij in de wandelgangen meedeelt, "gewoon" Engels. 12)b4 vond ik er wat verdacht uitzien (men moet weten dat die pion tweemaal instaat, Pc6 en pion c5), maar Coen vindt dat hij toch niet niets kan doen.
14.30 uur. 12)...Pb4: en Coen a tempo 13)Pe5:. Na twee minuten volgt 13)...Lb7 en ik ben er niet gerust op.
14.37 uur. Bij Ordodi-Wijnands aan het zesde bord is een geweigerde Aljechin verschenen en ik verwacht nu vuurwerk van Marc, want hij heeft zojuist 11)...Db2: toegelaten.
Zie diagram.

Ordodi-Wijnands

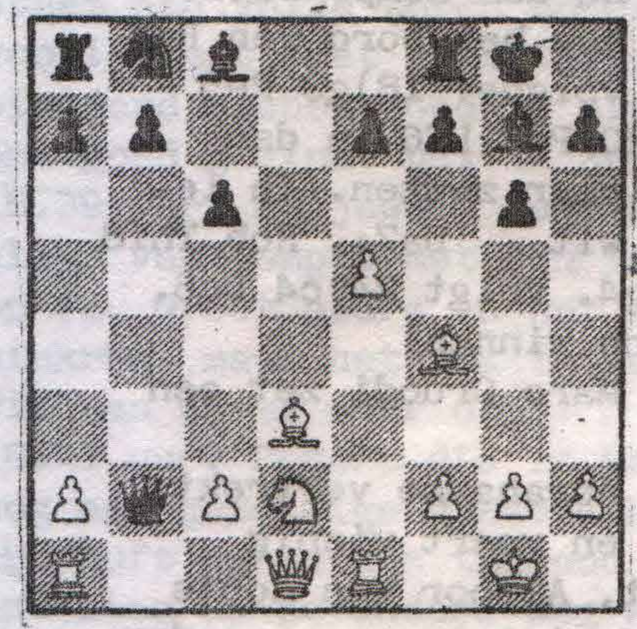

14.42 uur. Henk Rozendaal speelt aan het achtste bord een opzet waarbij wit een overgang op Grünfeld-Indisch voor zwart ongunstig (doch niet onmogelijk) maakt en het werd dus Konings-Indisch: 1)d4 Pf6 2)c4 g6 3)Pf3 Lg7 4)g3 0-0 5)Lg2 d6 6)Pc3 (nu pas, nu zwart voor 5)...d6 heeft gekozen) Pc6 7)0-0 e5 8)d5 Pe7 (misschien beter 8)...Pa5) 9)e4 Ph5 10)b3 Ld7 11)Lb2 Lh6. Zwart probeert f4 te verhinderen. We zullen zien of dat lukt.
14.45 uur. Ed Schouten heeft geen dame gevangen, maar zijn paard staat prachtig en de lijnen naar de vijandelijke troonzitter liggen hartverscheurend open. De arme dagloners op f7 en g7 kunnen al geen vin meer verroeren en van de zwarte dame kun je alleen maar zeggen: errare hominum est.
Ziehier wat ik bedoel:

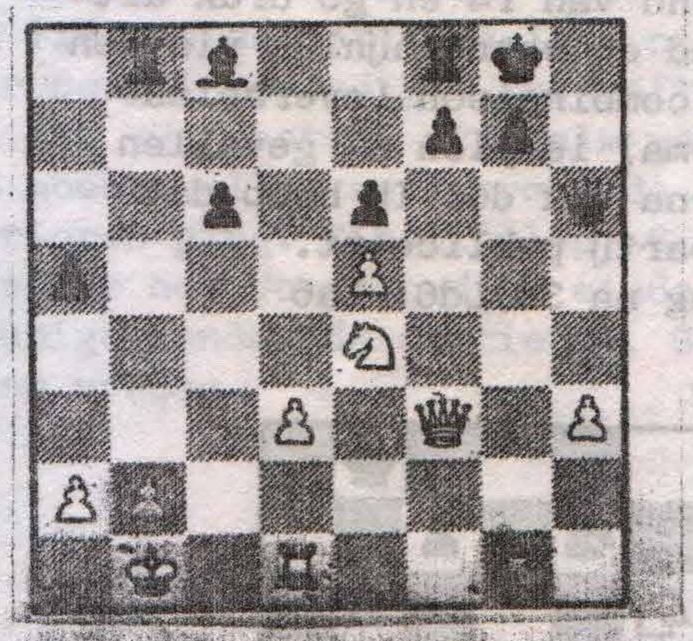

En ik zie dat zwart hier met boerenslimheid 22...Tb5 (!) speelt.
14.49 uur. Paul zit met een treurig paard op b8 en ook anderszins zijn er problemen. Wij hopen op zijn inventiviteit.
14.57 uur. En Paul speelt dan maar 14)...Pa6. Misschien wordt dit randgebeuren toch nog een echt "cavalho"?

kolos-van der Werve
Stelling na 14)...Pa6

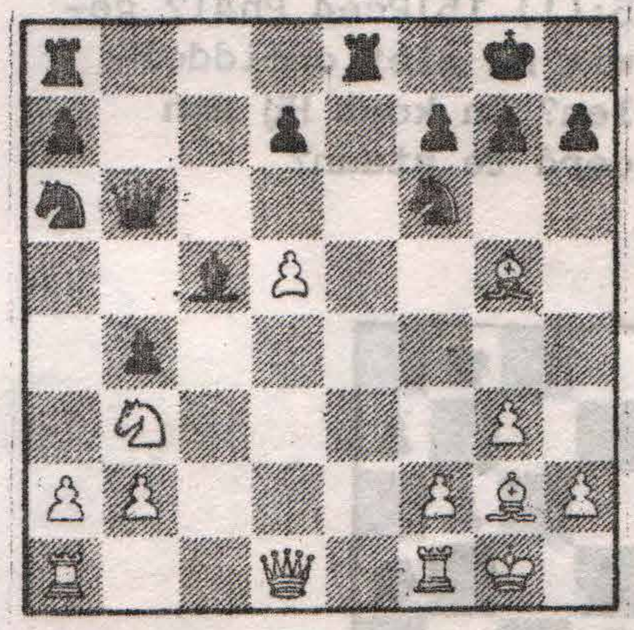

14.59 uur. Ik hoop maar dat Coen het beter ziet dan uw verslaggever. Ik vrees voor hem.
15.05 uur. Tijd voor van Gompel, die zojuist tot 19)...h3 gekomen is. (Hij gaf na afloop 19)...Df5 trouwens aan als beter). Voort, Rob, voort! Lijkt het maar zo of beziet zijn tegenstander, weggedoken achter zijn sjaal, de stelling met zuinige blik...

Abrahamse-van Gompel (na 19)...h3)

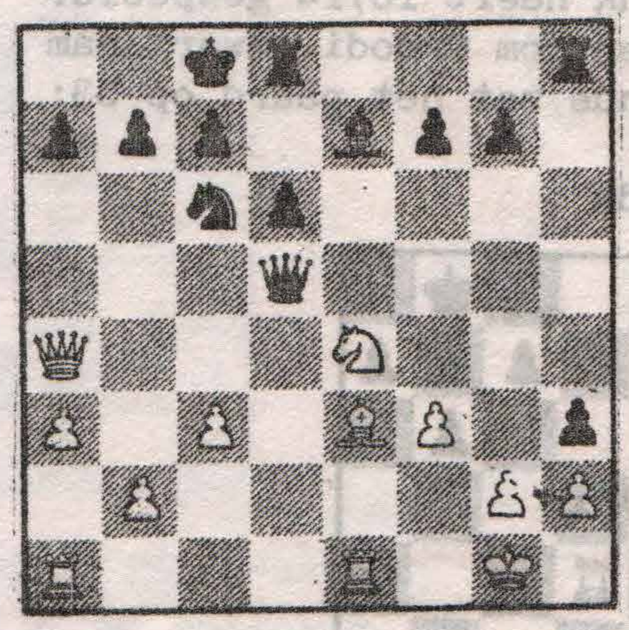

15.10 uur. Er volgt 20)g3 Pe5. Het wordt warm in de witte veste.
15.15 uur. Peter Ton is aan het negende bord met zwart in ieder geval op weg naar remise. In een moeilijk te beoordelen eindspel staat hij zelfs iets beter.
15.20 uur. Tom Turk aan het tweede bord komt steeds beter te staan. Hij bestrijdt een Wolga-gambiet met gedegen laveerkunst. Ook de partij van Jurgen Stigter aan het derde bord is een positiepartij, maar lelijker (een slechte loper voor wit, ontwikkelingsachterstand voor zwart).
15.31 uur. Bij het bord van Rozendaal, Henk, gekomen raakt uw ver-

slaggever gespannen. In deze partij werd inmiddels 12)Pd2 Tb8 13)De2?! f5! 14)ef5 Pf5:(!) 15)Pce4 Ph4!? gespeeld. Moet wit nu niet onmiddellijk 16)f4 spelen? En komt Hij dan toch niet beroerd te staan?

Rozendaal- X

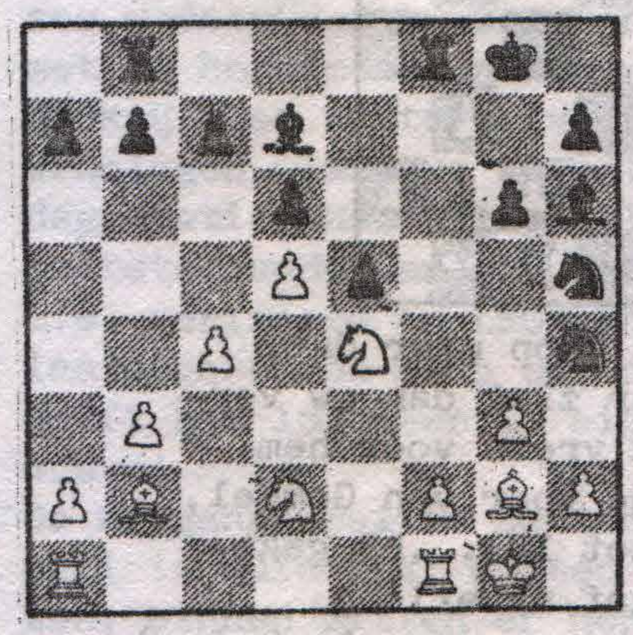

3.37 uur. Het is gebeurd bij Ed Schouten! Er volgde: 23)d4 (23)Tg5?f6!) Lb7 24)Tg4 c5 25)Pf6† Kh8 26)Df2! +- g5 27)h4.
3.42 uur. Zwart voert 27)...Tb8. Nu Tg5: want de zwarte dreigingen langs de b-lijn stellen niets voor.
3.47 uur. Henk heeft 16)f4 gespeeld.
3.48 uur. Weent om Ordodi. Zwart nam op de vijftiende zet het paard op b3:

Ordodi-Wijnands

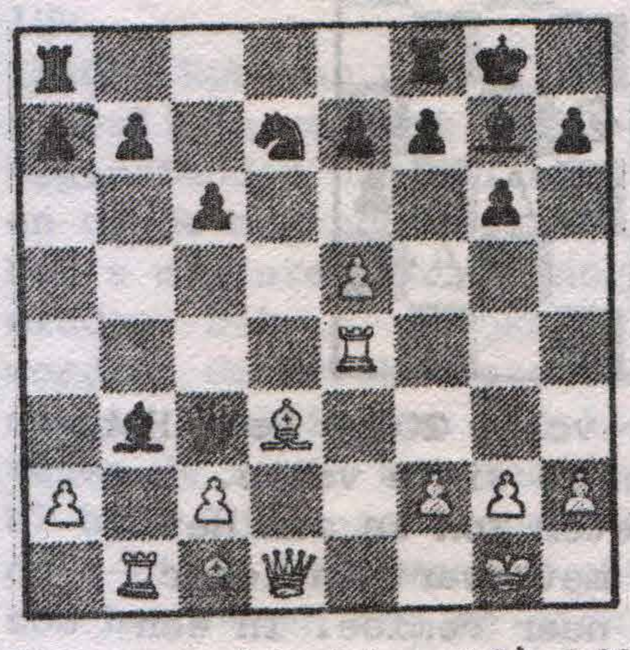

Marc speelde hier 16) Ld2??, waarna Dd3: een stuk verliest. Na 16)Tb3: zou hij goed hebben gestaan. Ach en wee.
3.50 uur. De goede Wijnands speelt geen Dd3: en Marc leeft nog. Welja!
3.52 uur. En Peter Beugel? Die kwam met zwart in een Spaanse partij goed uit de opening, maar nu heeft hij zich vergaloppeerd, naar mijn mening. Wit weigerde zijn offer van de loper op h3 en nu staan dame en loper in. Heeft hij nog iets?
3.58 uur. Bij Henk kwam 16)f4 Pg2: 17)Dg2: op het bord en na 17)...ef4 18)g4 zou hij gewoon een pion verloren hebben. Heeft hij dan kompensatie?
16.01 uur. Aan het bord van Rob van Gompel volgde: 18)g3 Pe5 19)Tf1 f5 20)Pd2 Lf6 en dan mis ik een paar zetten. In ieder speelt wit . Da7:, Rob Thf8 en 23)...Pg4. Volgt 24)c4 Dc6. Dit gaat Rob winnen!
16.05 uur. Marc Ordodi zet een stuk in.
16.o6 uur. Abrahamse vertrekt geen spier en voert vinnig 25) Ld4 uit. Aldoor kan Rob's paard op g4 niet genomen worden.
16.17 uur. Hoe is dat nu toch gebeurd? Paul is zijn cavalho kwijt en ook anderszins kan hij aan stervensbegeleiding gaan denken. Helaas, zijn lied is uit.
16.22 uur. Marc laat zijn boeren op de damevleugel (eens waren het er drie) voor wat zij zijn: chapeau voor het voetvolk en weg ermee. In ruil elimineert hij een zwart paard. Wint het?
16.22 uur. Pet af voor Ed Schouten. Zijn tegenstander staakt de strijd.
16.26 uur. Paul heeft ingezien dat hij ditmaal de arme Paulus is. 1-1 dus. Tom Turk is werkelijk prachtig bezig. De loper van de zwarte velden heeft afwisselend van f4 en g5 druk uitgeoefend en waarschijnlijk via een petite combinaison (overbelastingthema) is pion e7 gevallen en daarna ook d6. Ik hoop dat hij de partij publiceert.
Stelling na 30)Ld6: La6

Turk- Y

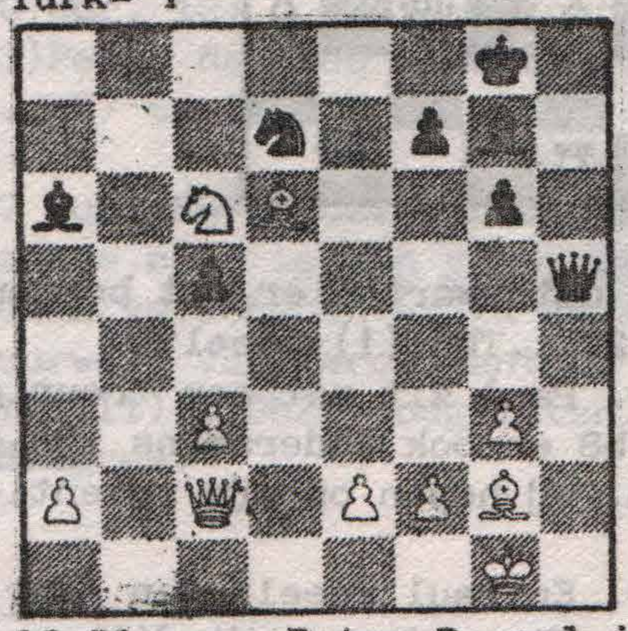

16.31 uur. Peter Beugel is zijn stuk niet kwijt!
16.32 uur. Marc gaat in tijdnood komen. Als dat maar goed gaat.

16.34 uur. Mijn broek zakt af. Coen heeft vernietigend uitgehaald en staat een volle toren en drie pionnen voor! Zwart moet hemeltergend geblunderd hebben. God is almachtig en ons goed gezind: Dat is dan 2-1.
16.39 uur. En jawel! Daar komt ons aller van Gompel met een toren binnen op f2. Groot alarm in het witte koninkrijk, maar het hek is van de dam. Wit kan niets meer doen.
16.41 uur. Degene die in het begin nog een gezellige dikkerd heette te zijn puft nu in zijn tijdnood en geeft de ene pion na de andere weg aan Henk. Er staat opeens een toreneindspel op het bord met in den beginne een pluspion voor zwart. Maar zijn toren bleef volkomen inactief en in een ommezien staat Henk gewonnen! 3-1.
16.50 uur. Ordodi in vreselijke tijdnood. Houdt Jurgen het remise?
16.54 uur. Gompel forever! 4-1. En daar geeft de tegenstander van Tom op: 5-1.
16. 55 uur. Ordodi in afschuwelijke tijdnood. Hem wacht een ramp.
16.58 uur. Peter Beugel moet een stuk verliezen. De loper van de witte velden.
16.59 uur. Daar gaat hij, de loper. Ondanks een paar pionnen moet het verloren zijn.
17.08 uur. Marc geeft op. Jurgen remiseert en de zege is ons!

De partijen van Peter Beugel en Peter Ton werden 's avonds verder gespeeld. Peter Ton won na secuur spel zijn partij (ik heb de zetten helaas niet) en Peter Beugel verdedigde heldhaftig de pion die zijn laatste strohalm was, totdat hij moest vallen en daarmee de partij verloren ging. Einduitslag: 6,5 - 3,5. Ziedaar het voorspoedige einde van een zonnige zondag de dertiende. Godzijdank geen vrijdag.

R. v. M., mascotte

"GARGL"

GARGL is een rubriek waar in iedere editie een vermakelijke blunder uit de US-praktijk tentoongesteld wordt. Er moet nogmaals de nadruk op gelegd worden dat iedereen die een vreselijke blunder creëert, deze bij Adriaan kan inleveren. Mogelijk leidt dat tot de winnende blunder van het afgelopen seizoen. Op die manier heb je er tenminste nog wat aan!
Nu niet de in het redaktioneel beloofde blunder Ordodi-Wijnands, aangezien een zeer recent US-onderonsje in groep IIIb deze geheel in de schaduw stelt (zie voor deze blunder overigens het artikel van Rudie van Megen). Want wat gebeurde er op de stormachtige avond van dinsdag 3 juni in de donkere keldergewelven van de H'88? Het volgende:

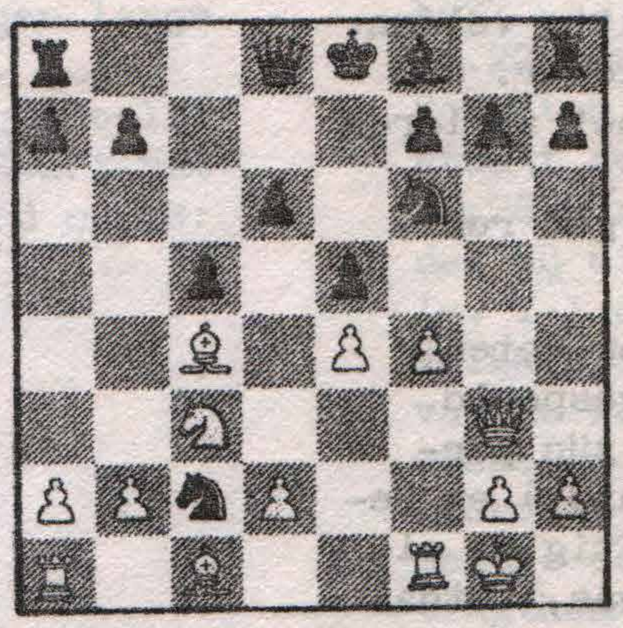

Fons Groot - Roland van Hartingsveldt
stelling na 10 De1-g3

De kersverse studentenkampioen b-groep 1986 lijkt hier al weer heel hard op weg naar zijn zoveelste overwinning, door reeds op de tiende zet een toren te winnen, eventueel voorafgegaan door slaan op f4. Daarna krijgt wit wel wat aanval, maar de analyses achteraf van Fons zelf wezen uit dat dit ruimschoots te weinig zou zijn voor het materiële deficit. "Kom," dacht Roland echter, "Nu eens niet zo inhalig." en hij speelde daarom het verbijsterende 10 ... Pf6-h5 ?? waarop Fons met 11 Lc4-b5+ Ke8-e7 12 Pc3-d5+ een vol p unt incasseerde aangezien er volgt 12 ... Ke7-e6 13 f4-f5 mat. Dergelijke helpmatten zien we weinig, een eervolle vermelding lijkt daarom op zijn plaats.

LDW 100686

HELP! US 2 VERZUIPT!

Het tweede heeft per omgeluk de slechte lijn voortgezet em ook vam Nieuw West 2 en Tal 4 verloren. Het laatste mieuws is zelfs, dat we al gedegradeerd zijn, hoewel ik hiervan nog geen officiële bevestiging heb. Door kuiperijen zou Caïssa eem half bordpunt erbij hebben gekregen en daarmee een heel wedstrijdpunt, waardoor het vermaledijde Caïssa, waarvan wij in de eerste ronde zo fraai gehakt maakten, al onbereikbaar zou zijm voor ons. De wedstrijd Yu 1 - US 2 vam 24 april gaat dam om des keizers baard, zoals dat heet. Omdat Uw Verslaggever miet de wedstrijd leider extern is, heeft hij ook miet de beschikking over de exacte uitslagen, ook omdat er mogal wat afgebroken partijem tussem zaten. Ik geloof dat het zo is gegaan:

Nieuw West 2 - US 2 7-3
US 2 - Tal 4 3-7

Maar ik kan er dus een halfje naast zittem.

Op 28 februari maakte een voltallig US 2 zijm opwachting in schaak- en bridgecafé De Twee Klaveren om het gevecht met Nieuw West 2 aam te gaam. Deze gevreesde tegemstander liet oms weimig illusies. Alleem Uw Verslaggever smaakte het zoet van de overwinning: zijn tegenstander - die de tamdarts van Thijs bleek te zijn - gaf op de achtste zet een stuk weg. Zomaar. Uit een soort overdreven beleefdheid jegems de gastheer had Ad P. aam bord 6 dit gebaar herhaald. Jaap v.d.V. aam bord 7 stond lange tijd heel goed, maar moest toch genoegen nemen met remise. Ook Bert, die om 12 uur jarig werd, scoorde eem half punt en dat op spectaculaire wijze met een handvol stukken minder. Adriaam remiseerde geruisloos en Mark brak af in een stand die ook remisekansen bood, alleem weet ik niet hoe het afgelopem is. Ad R., Thijs en Frams moesten in het zand bijten en Henk waarschijnlijk ook, want zijn afgebroken stelling zag er hopeloos uit.
Na afloop spoelden wij ten huize van jarige Bert de gevoelems van teleurstelling weg met veel bier.

18 maart omtvingen wij Tal 4 in oms vertrouwde honk. Ik kam slechts op mijm uiterst gebrekkige geheugen afgaan en dat weet mij nog te vertellem dat Mark (fraai stukoffer em koningsaanval) en ondergetekende (fraai rommel- en schwindelwerk) wonnen, dat Thijs remise maakte em invaller Onno ook en dat de rest verloor, vam wie sommigen na afbreken. Gelukkig was de bar nog lang opem.

Jaap Deinema.

Naschrift ter zetterij.

Alhier blijkt dat Mark de partij tegen Nieuw West inderdaad remise heeft gehouden. Uitslag: 7-3.
In de uitslag van US 2-Tal 4 is wel een fout geslopen. De partij van Adriaan werd zonder verder spelen remise gegeven. Uitslag: $3\frac{1}{2}$-$6\frac{1}{2}$.
Sorry Adriaan!

Persoonlijke score US 2:

	bord	pt/part	%
Simon	1	2/6	33,3
Ordodi	2	2/6	33,3
Ridder	3	½/5	10
Houtsmuller	4	3/6	50
Deinema	5	4½/6	75
Wenniger	6,3	1½/6	25
Putter	6,8	2/5	40
De Rijk	7,3	1/6	16,7
F.Groot	8	½/1	50
V.d.Veen	8,5	4/6	66,7
Raymakers	9	½/1	50
Westera	10	3/6	50

(Bij deze score is inbegrepen een reglementaire 0 van Mark, die niet meetelt voor de rating.)

De kracht van het loperpaar

Tot mijn verbazing merkte ik dat enige clubgenoten een merkwaardige voorkeur hadden voor het paarden-paar. Als rechtgeaarde loperpaar-liefhebber probeer je dan al gauw deze mensen te bekeren. Voor ben is dit stukje speciaal bedoeld, maar ook de geïnteresseerde clubgenoot zal dit stukje hopelijk met genoegen lezen en naspelen.

Vanwaar die voorkeur voor het loper-paar zal de lezer zich afvragen.

Lopers hebben een veel groter be-reik dan paarden en kunnen 2 vleugels tegelijk aanvallen. Vooral 2 lopers van ongelijke kleur kunne n een heel groot deel van het bord beheersen. Als een schijnwerper staan zij op de vijandelijke stelling gericht en maken de paarden slechts tot kreupele springers. Natuurlijk ko-men de voordelen van het loperpaar vooral in een open stelling tot uiting. In meer gesloten stelling hebben de lopers wat minder kracht.

Allereerst een partij tussen Fischer en Spasski. Laatstgenoemde krijgt door betere openingsbehand-eling het loperpaar in handen, maar verzuimt het "af te maken".

4e matchpartij Reykjavik 1972
Siciliaans Koningslopervariant

1.	e4	c5
2.	Pf3	d6
3.	d4	cxd4
4.	Pxd4	Pf6
5.	Pc3	Pc6
6.	Lc4	e6
7.	Lb3	Le7
8.	Le3	0-0
9.	0-0	

Alternatief is hier 9. De2 om lang te rocheren

9.		a6
0.	f4	Pxd4
1.	Lxd4	b5
2.	a3	

en ietwat passieve zet. Beter be-end staat 12. e5 dxe5 13. fxe5 d7 14. Pe4 Lb7 15. Pd6 Lxd6 16. exd6 g5 17. Tf2 Tac8 met iets beter spel oor wit.

12.		Lb7
13.	Dd3?	

Deze zet is af te keuren. Na 13. Tel Tac8 14 Df3 ontstaat een stelling waarin nog van alles kan gebeuren.

13.		a5!
14.	e5	

Na 14. Pxb5 krijgt zwart mooi spel door 14... Lxe4. 14. Dxb5 komt zeker niet in aanmerking. Na 14... La6 verliest wit al een kwaliteit.

14.		dxe5
15.	fxe5	Pd7
16.	Pxb5	

Ook na 16. Pe4 Lxe4 17. Dxe4 Pc5 staat zwart beter.

16.		Pc5!
17.	Lxc5	

17. De2 Pxb3 18 cxb3 la6 19 Tad1 Dd5 20. a4 Dxb3 leidt tot in-storting van de witte stelling. Ook 17. De3 Pxb3 18. Dxb3 a4 19. Dd3 la6 is voordelig voor zwart.

17.		Lxc5+

Zie hier het oersterke loperpaar.

18.	Kh1	Dg5
19.	De2	

Hoewel het er niet plezierig uit-ziet had wit hier toch 19. Dg3 moeten spelenom op remise aan te sturen. Er kan volgen: 19... Dxg3 20. hxg3 La6 21. Lc4 Lxb5 22. Lxb5 Ld4 23. c3 Lxe5

19.		Tad8
20.	Tad1	Txd1
21.	Txd1	h5

Zwart dreigt met zijn pion naar h3 door te stomen. Iets beter nog is direct 21...Lb3. Dreigt zowel Dxe5 als Lf4. Na 22 Pd6 Lc6 23. Pc4 Lf4 24. Kg1 a4 25. La2 volgt met meer kracht 25...h5!

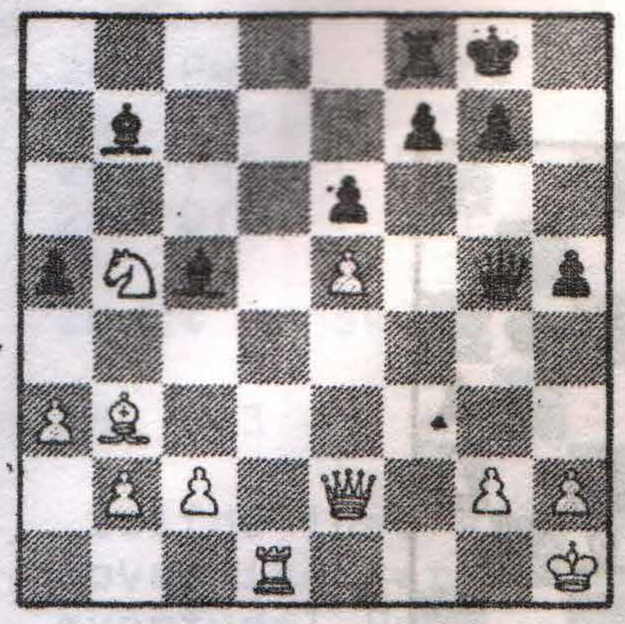

Diagram 1.

22. Pd6 La8
23. Lc4

Verliezend is hier 23 Tf1 h4 24 Pxf7 h3 25 Pxg5 Hxg2+

23. h4
24. h3 Le3
25. Dg4 Dxe5
26. Dxh4 g5

Zwart wil met zijn toren op de h-lijn komen, maar deze zet verzwakt wel de koningsstelling. Ietwat gewaagd maar wel mogelijk is 26... [illegible] Het schijnoffer 27 Pxf7 wordt dan beantwoordt met 27...Lxg2+! Na 28 Kh2 Dxc2 29 Dh8+ Kxf7 30. td7+ Ke8 31. Td8+ Kxd8 32 Dxf8+ kc7 heeft wit geen eeuwig schaak. Ook na 27. Lb3 g5 staat zwart veel beter

27. Dg4 Lc5

Na 27... Td8 28 Pxf7 Txd1 29 Dxd1 De4 30 Lf1 Kxf7 31 Dd7 Kf6 32. Dd8 Ke5 33. De7+ is het eeuwig schaak.

28. Pb5 Kg7
29. Pd4 Th8
30. Pf3 Lxf3
31. Dxf3 Ld6?

Nu kan wit remise maken. Veel beter is 31... Th4 na b.v. 32 Tf1 Tf4 33 De2 Txf1 34 Dxf1 Ld6 35 Kg1 Dh2+ 36. Kf2 Lc5 37. Ke1 De5 wint zwart de damevleugelpionnen.

32. Dc3!

Na dameruil heeft wit weining meer te duchten.

32. Dxc3
33. bxc3 Le5
34. Td7 Kf6
35. Kg1 Lxe3
36. Le2 Le5
37. Kf1 Tc8
38. Lh5 Tc7
39. Txc7 Lxc7
40. a4 Ke7
41. Ke2 f5
42. Kd3 Le5
43. c4 Kd6
44. Lf7 Lg3
45. c5+ remise

Een schitterende partij. Maar wat kan ik ervan leren hoor ik de lezer al vragen. Zulke partijen zijn toch veel te ingewikkeld. Mis! Kijk maar eens naar het volgende partijfragment.

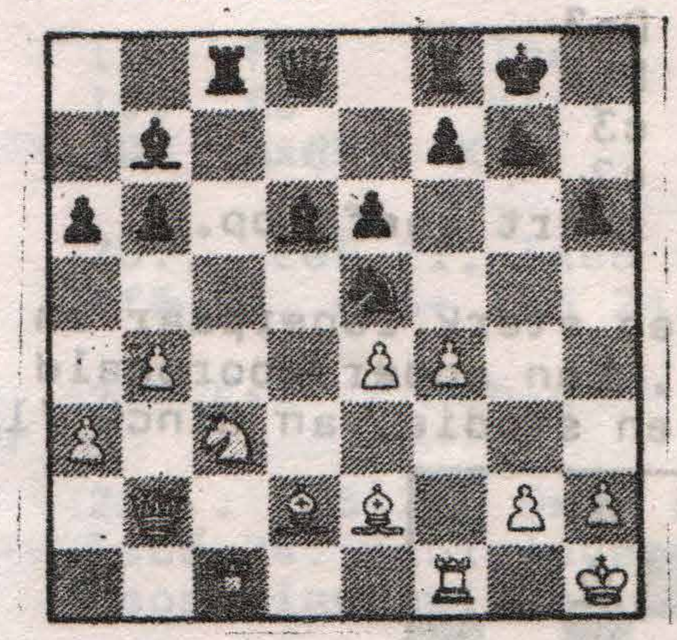

Diagram 2.
L. Koster - E. Schouten OHRA-A'dam

Wit heeft net 20. f4 gespeeld. Nu volgde:

20. Pc4!

zo krijgt zwart het loperpaar

21. Lxc4 Txc4
22. e5

Wit was nogal gehandicapt door zijn zwakke pionnen op e4 en f4. Nu komt echter de diagonaal vn de loper op b7 open.

22. lb8

Op weg naar de diagonaal a7- gl

23. Pd1?

Nu dringen de zwarte stukken de stelling binnen. Na b.v. 23 Le3 heeft zwart slechts een gering voordeel.

23. Dd3

Verhindert dat wit op de diagonaal a7-gl komt.

32. Dxc3?

Volgens Timman had zwart hier remise kunnen houden met 32... a5.

33. Tg1+ Kf7
34. Lxa7

Met de vrije randpion komt de invloed van de witte lopers echt tot zijn recht.

34. g5
35. Lb6 Dxc2
36. a5 Db2
37. Ld8+ Ke6
38. a6 Da3
39. Lb7 Dc5
40. Tb1 c3
41. Lb6 c2
42. Te1 zwart geeft op.

Deze keer een sterk loperpaar in het eindspel. Een ander voorbeeld hiervan is een studie van Rinck '14

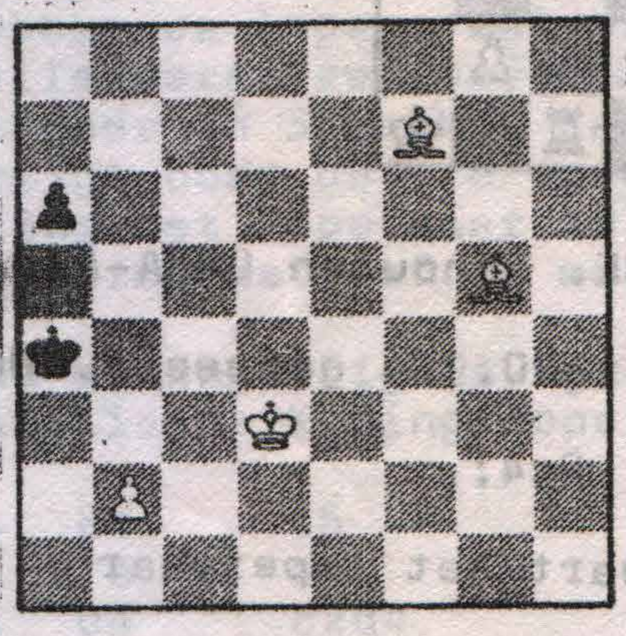

Diagram 4.

1 b3+ Kb5

1... Kb42. Ld2+ en ook 1... Ka3 2 Lc1+ Ka2 3. b4+ wint ook voor wit.

2. Le8+ Kc5

Op 2... Kb6 volgt 3. Ld8+

3. b4+ Dxb4

3...Kxb4 4. Ld2+ etc.

4. Le7+ en wit wint.

Een loperpaar is in het algemeen superieur aan het paardenpaar in het eindspel.
23e matchpartij Botwinnik-Bronstein Moskou 1951.

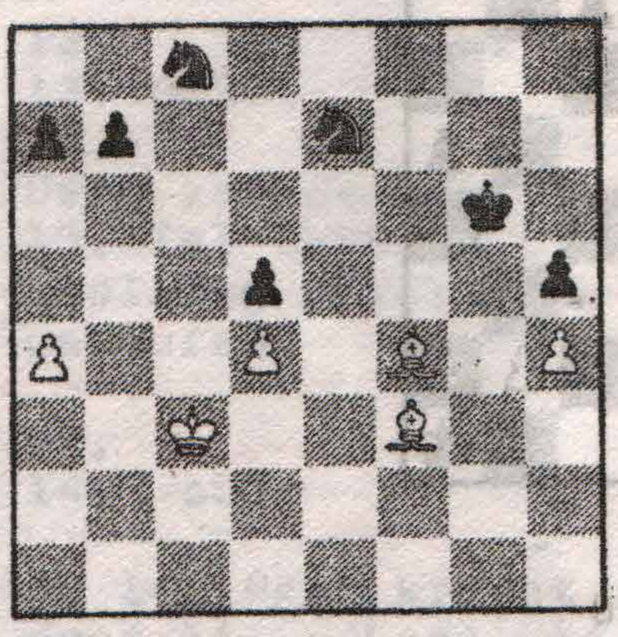

Diagram 5.

Zwart staat een pion voor, maarna 1. Lg5 is hij in tempodwang. Er had kunnen volgen:

1. Pc6
2. Lxd5 Pd6
3. Lf3 b5

3... Pf6 4. Lf4 en wits d-pion wint.

4. Lxc6 bxc6
5. a5 en wit wint.

Bronstein zag dit alles en gaf op na 1. Lg5.
Tot slot presenteer ik met bescheiden trots, maar toch ook met enig heimelijk gegrinnik de volgende loperpaarpartij:
E. Schouten - Hoogekamp Caïssa-intern Caro-Cann Panov-variant

1. e4 c6
2. d4 d5
3. exd5 cxd5
4. c4 Pf6
5. Pc3 Pc6
6. Pf3 Lg4
7. cxd5 Pxd5
8. Db3

Deze zet had ik eens zien spelen door een grootmeester en ik besloot deze te doen zonder op de hoogte te zijn van de theorie. Mijn tegenstander bleek echter ook niet op de hoogte.

8. Lxf3
9. gxf3

Wit heeft compensatie voor zijn zwakke pionnenstelling door zijn loperpaar en zijn aanvalskansen.

9. Pb6
10. d5 Pd4

24. Pe3 Txc1
25. Lxc1 b5!
26. Td1 De4
27. Df2 La7

Zwart schakelt de schijnwerper in.

28. Dg3 h5!

Zelfde idee als de vorige partij. Bovendien ter verhindering van een eventueel Pg4.

29. h4 Tc8
30. Pf1 Tc3
31 Dg5 Ld5

Voor de veiligheid. Er dreigde 31 td8+ en 32. Dxh5#. Het kwaliteitsoffer op d5 heeft geen zin.

32. f5 De2
33.f6 Dxf1+
34 txf1 Th3 mat

Er kan geen twijfel erover bes taan dat deze overwinning te danken is aan het loperpaar.

Een ander grootmeestervoorbeeld is de partij Fischer- Larsen (ook gevonden in het grote analyseboek van Jan Timman).

1e matchpartij Denver 1971

1. e4 e6
2. d4 d5
3. Pc3 Lb4
4. e5 Pe7
5. a3 Lxc3+
6. bxc3

Nu al heeft Fischer het 1 ater zo sterk te worden loperpaar veroverd.

6. c5
7.a4
Alternatief is hier 7 Dg4

7. Pc6
8. Pf3 Ld7

Kortsnoi speelt hier altijd 8... Da5.

9. Ld3 Dc7
10. 0-0 c4

Zwart wil de stelling gesloten houden.

11. Le2 f6
12. Te1 Pg6
13. La3 fxe5
14. dxe5 Pxe5
15. Pxe5 Pxe5

Slechter is 15... Dxe5 16 Lxc4 dxc3 17 Lxd5 0-0-0 18 Lb3

16. Dd4 Pg6
17. Lh5 Kf7

Dapper; na 17... 0-0-0 18 Dxa7 b6 19. Da8+ Db8 20 Dxb8 Kxb8 21 a5 Kc7 22 axb6 Kxb6 23 Lg4 staat wit beter.

18. f4 The8
19. f5 exf5
20. Dxd5+ Kf6

20... Le6 21. Txe6 txe6 22. Dxf5+ Tf6 23. dd5+ Te6 24. Tf1 verliest.

21. Lf3 Pe5

21... Le6 22. Dxb7 Dxb7 23. Lxb7 Tab8 24. Tab1 levert een troosteloos eindspel voor zwart op.

22. Dd4 Kg6
23. Txe5 Dxe5
24. Dxd7 Tad8
25. Dxb7 De3+

25... Dxc3 lijkt heel goed maar na 26. Dc6+ Kg5 27 Lc1+ f4 28. h4+ Kf5 29. g4, fxg3 30. Kg2 Da1 31. Lg Ke5 32. Dc5 Td5 33. De3 Kd6 34. La3 Kc7 35. Dxa7 Kc6 36 Da6 Kc7 37. Dxc Kb8 38. Dxd5 Dxa3 39. Db5 wint wit. Zwart kan van deze variant afwijker maar ook dan staat wit beter.

26. Kf1 TD2
27. Dc6+ Te6
28. Lc5 Tf2+
29. Kg1 Txg2
30. Kxg2 Dd2+
31. Kh1 Txc6
32. Lxc6

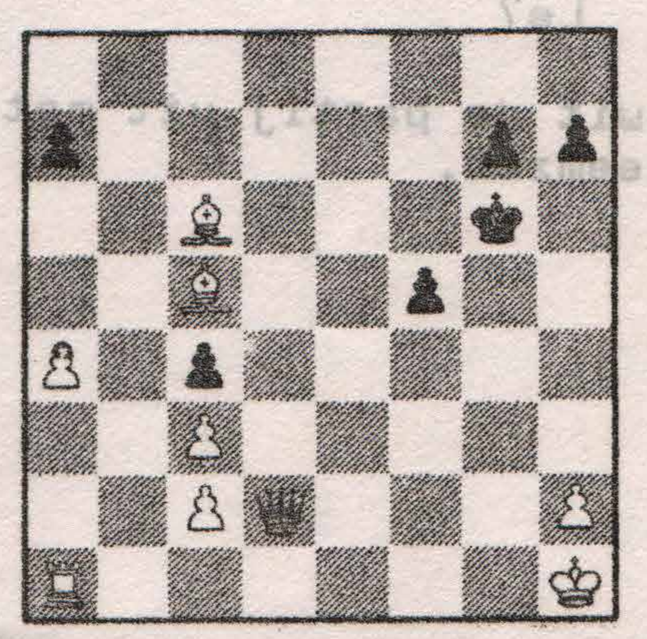

11. Dd1 e5
12. dxe6ep

Tot nu toe bleek dit theorie te zijn. Zwart moet nu 12... fxe6 of zelfs 12... Df6 spelen volgens de theorie. Zwart pakt echter met zijn paard.

12... Pxe6
13 Lb5+ Pd7
14 Le3

Na lang nadenken gespeeld. De zet ontwikkelt een stuk en zet een valstrik.

14 a6

zwart tuint erin, nu wordt hij volkomen ingesnoerd.

15. Lb6!

Het eerste doel van deze zet is om de dame velden te ontnemen. Het belangrijkste doel is echter de pion op b6 te blokkeren zodat de loperlijn a4-e8 niet onderbroken kan worden door een pion opb5. Nu houdt de penning van het paard op d7 stand waardoor zwart niet kan rocheren.

15. Dc8
16. La4 Lc5
17. Pe4!

Nu volgt krachtzet op krachtzet.

17. Lb4+
18. Kf1 Dc4+
19. Kg1 Pf8

Wat anders?

20. Tac1 De6
21. Dd4

Dekt de loper op b6.

21. Le7

Nu maakt wit de partij uit met een probleemzet.

22. Te1!

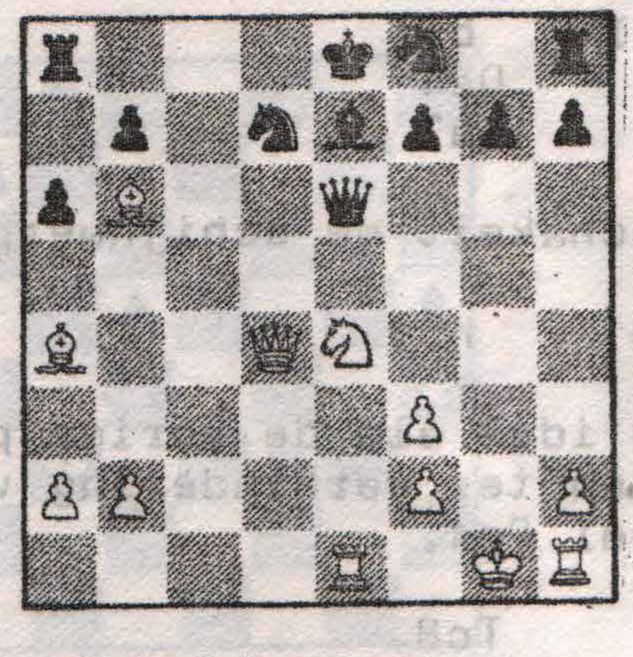

Diagram 6.

Nu is stukverlies niet meer te vermijden. Er dreigt voor alles Pd6+ en zwart moet d7 gedekt houden. het schaak op g6 verandert niets aan de situatie.

Op de zwartspeler was het volgende citaat van Godfried Bomans van Toepassing: "Men herkent de sterke speler niet alleen aan zijn zetten maar ook aan het ogenblik waarop hij opgeeft." Zwart speelde n.l. door tot en met een eindspel van dame en loper tegen toren.